

צורי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֹּהַר

הַזֹּהַר הַמְּתַרְגֵּם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַמְּנַקֵּד

עַל חֻמְשַׁת הַמֹּשִׁי תּוֹרָה

מִהַתְנַא הָאֱלֹקִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

פְּרָשַׁת שְׁמִינִי

תְּרַגְוִם קַל וְנִחְמָד לְמַעַן יִרְוֶיךָ חֵלּוּמֵךְ בּוֹ

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

בעיה"ק בית שמש תובב"א

אלול תש"ע לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות,

לכל החברים וידידים, ולכל אחד ואחד מישראל,

לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

לעילוי נשמת

מרת הינדע לאה, מנחם מוניש וחנה בר"ב יצחק אהרון
הרב צבי יצחק, נטע מאיר, מלכה דבורה בר"ב גבריאל הכהן

לקנות הספרים במחיר מסובסד:

אצל חנות הספרים של ר' פנחס ראובן הי"ו

ברחוב השומר 74 בני ברק

או אצל "מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8

Ramat Beth Shemesh 99093, Israel

Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

פְּרִשְׁתַּת שְׁמִינִי

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְגו'. רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (איוב
 לח) בָּרֶן יַחַד בּוֹכֵי בְּקָר וַיִּרְיֵעוּ כָּל בְּנֵי
 אֱלֹהִים. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן
 לָהֶם תּוֹרָה קְדוֹשָׁה, שְׂמֻחַת הַכֹּל, שְׂמֻחַתוֹ שֶׁל
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַשְּׁעִשׁוּעַ שְׁלוֹ, שְׂפָתוֹב (משלי
 ח) וְאַהֲיָה שְׁעִשׁוּעִים יוֹם יוֹם. וְכָל הַתּוֹרָה הִיא שֵׁם
 אֶחָד שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וּבַתּוֹרָה נִבְרָא הָעוֹלָם, שְׂפָתוֹב וְאַהֲיָה אֶצְלוֹ
 אָמוֹן, אֵל תִּקְרִי אָמוֹן אֵלֶּא אֶמֶן.
 וּבַתּוֹרָה נִבְרָא אָדָם, זֶהוּ שְׂפָתוֹב (בראשית א) וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לַתּוֹרָה: אֲנִי רוֹצֵה לְבְרָא אָדָם. אָמְרָה לְפָנָיו:
 הָאָדָם הַזֶּה עֲתִיד לַחֲטֹא וּלְהִרְגִיז לְפָנֶיךָ, אִם לֹא
 תֵאָרִיךְ רְגְלֶךָ עָלָיו, אֵיךְ יַעֲמֵד בְּעוֹלָם?! אָמַר לָהּ:
 אֲנִי וְאַתָּה נַעֲמִיד אֹתוֹ בְּעוֹלָם, שְׁחֲרִי לֹא לְחַנּוּם
 נִקְרָאתִי אֶרֶךְ אַפִּים. (שְׁחֲרִי כָּל זְמַן שִׁשְׁתֵּדְלוּ בַתּוֹרָה, וּתְקַנְמוּ

רַבִּי חֵיִיא אָמַר, תּוֹרָה שֶׁבְכֹתֵב וְתוֹרָה שֶׁבְעַל פֶּה
הַעֲמִידוּ אֶת הָאָדָם בְּעוֹלָם. וְהוּ שֶׁכֶּתוּב נַעֲשֶׂה
אָדָם בְּצַלְמֵנוּ בְדַמוֹתֵנוּ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר מִכָּאן, (קהלת
ג) אֵת אֲשֶׁר כָּבַד עָשׂוּהוּ, עָשׂוּהוּ וַדַּאי. וְזֶהוּ צֶלֶם
וְדַמוֹת. צֶלֶם - בְּזִכָּר. דַּמוֹת - בְּנִקְבָּה. וְעַל זֶה
הַתְּחִלַּת הַתּוֹרָה בְּב', וּפְרָשׁוּתָהּ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, מִפְּנֵי מָה ב' פְּתוּחָה וּסְתוּמָה?
אֵלֶּה בְּשַׁעַה שֶׁאָדָם בָּא (דף לו ע"א) לְהִתְחַבֵּר עִם
הַתּוֹרָה, הֵרִי הִיא פְּתוּחָה לְקַבֵּל אוֹתוֹ וּלְהַשְׁתַּתֵּף
עִמוֹ. וּבְשַׁעַה שֶׁאָדָם סוֹתֵם עֵינָיו מִמִּנְה וְהוֹלִךְ
לְדַרְדֵּר אַחֲרָתָהּ, הֵרִי הִיא סְתוּמָה מִהֲצַד הָאֲחֵר, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר, אִם יוֹם תַּעֲזֹבֵנִי - יוֹמִים אֶעֱזָבְךָ. וְלֹא
יִמָּצֵא פֶתַח עַד שֶׁיָּשׁוּב לְהִתְחַבֵּר עִם הַתּוֹרָה פָּנִים
בְּפָנִים, וְלֹא יִשְׁכַּח מִמִּנְה. וְלִכֵּן הַתּוֹרָה פּוֹתַחַת
לְפָנֵי בְּנֵי אָדָם וּמְכַרְיָזָה וְקוֹרֵאת לָהֶם, (משלי ח)
אֵלֵיכֶם אֵינְשִׁים אֶקְרָא וְגו', וְכֹתוּב (שם א) בְּרֵאשִׁי
הַמִּיּוֹת תִּקְרָא בְּפִתְחֵי שַׁעְרִים בְּעִיר אֲמַרְיָה תֹאמַר.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, ב' שְׁנֵי נְגוּת, וְאַחַד שְׂאוּחוֹ
 אוֹתָם. מַה זֶה אוֹמֵר? אֵלֶּה אַחַד לַשָּׁמַיִם
 וְאַחַד לָאָרֶץ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹחוֹ וּמִקְבֵּל
 אוֹתָם.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, שְׁלֹשָׁה אוֹרוֹת (צָדִיקִים אֵלֶּה) אֵלֶּה
 עֲלִיּוֹנִים קְדוּשִׁים שְׂאֵחוּזִים בְּאַחַד, וְהֵם
 הַכֹּלֵל שֶׁל הַתּוֹרָה, וְאֵלֶּה פּוֹתְחִים פֶּתַח לְכֹל.
 פּוֹתְחִים פֶּתַח לְאַמוּנָה, וְאֵלֶּה הַבַּיִת שֶׁל הַכֹּל, וְעַל
 זֶה נִקְרְאוּ בַּיִת, שְׂאֵלָה הֵם הַבַּיִת.

מִשּׁוּם כֵּן הִתְחַלַּת הַתּוֹרָה ה', שְׁחֵרֵי
 הַתּוֹרָה (פְּרוֹתֶיהָ הֵם הַרְפּוּאָה) הִיא רְפוּאֵת
 הָעוֹלָם. וּמִשּׁוּם כֵּן, מִי שְׂמַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה כְּאֵלֶּה
 הַשְׁתַּדֵּל בַּשֵּׁם הַקְדוּשׁ. וְחֵרֵי גִתְבָּאָר שְׁכָל הַתּוֹרָה
 הִיא שֵׁם קְדוּשׁ אַחַד עֲלִיּוֹן, וּמִשּׁוּם שֶׁהִיא שֵׁם
 קְדוּשׁ, הִיא פּוֹתַחַת בְּבַיִת, שֶׁהִיא הַכֹּלֵל שֶׁל הַשֵּׁם
 הַקְדוּשׁ בְּשִׁלְשֵׁת קִשְׁרֵי הָאַמוּנָה.

בֵּא רְאֵה, כָּל אֵלֶּה שְׂמַשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה,
 נִדְבָקִים בְּקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִתְעַפְּרִים

בְּעֵטְרוֹת הַתּוֹרָה, וְאַהֲוִבִים לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה,
 וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹשִׁיט לָהֶם אֶת
 יָמֵינוּ (וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹשֵׁם אוֹתָם). כָּל שָׂכֵן אוֹתָם
 שְׂמֵשֶׁת־דָּלִים בַּתּוֹרָה נִם בַּלִּילָה, וַחֲרֵי פִרְשׁוּהָ
 שָׁהֶם מִשְׁתַּתְּפִים עִם הַשְּׂכִינָה (בְּכִנּוּסַת יִשְׂרָאֵל)
 וּמִתְחַפְּרִים בְּאַחֲדוֹ. וּכְשֶׁבֵּא תִבְקַר, תִּקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מְעַטֵּר אוֹתָם בְּחוּט אֶחָד שֶׁל חֹסֶד,
 לְהוֹדֵעַ בֵּין עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים.

וְכָל אוֹתָם בּוֹכְבֵי בִקְרָה, בְּשַׁעֲהַ שְׂכִנּוּסַת יִשְׂרָאֵל
 וְכָל אוֹתָם שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה בָּאִים לְהִרְאוֹת
 לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, בְּכֹל מְזוּמָרִים בְּאַחֲדוֹ. וְהוּ שְׂכִתּוּב בְּרֹן
 יַחַד בּוֹכְבֵי בִקְרָה וַיִּרְיֵעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. מַה זֶה
 וַיִּרְיֵעוּ? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה כד) רַעַה הַתְּרַעַעַה הָאָרֶץ.
 שְׂאוֹתָם דִּינִים מִשְׁתַּתְּפִים, וְכֹלֵם נִשְׁפָּרִים מִלְּפָנֵי
 תִּבְקַר, בְּשִׁמְתַעֲזָרֵר בִּקְרָה בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (בראשית כב) וַיִּשָּׁבֵם אַבְרָהָם בַּבִּקְרָה. וְעַל כֵּן - וַיִּרְיֵעוּ
 כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.

רַבִּי אֶלְעָזָר הָיָה הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ. מָצָא אֶת רַבִּי פְּנִיחָם
 בֶּן יֵאִיר שֶׁהָיָה בָּא. נָעַח חֲמוּרוֹ. אָמַר רַבִּי
 פְּנִיחָם, וַדַּאי בְּמִשְׁקַל (בְּקוֹל) שִׁמְמַחַת הַחֲמוּר אֲנִי
 רוֹאֶה שְׁפָנִים תְּדַשּׁוֹת יִמָּצְאוּ פֹה. כִּיּוֹן שֵׁיִצְא מֵאַחַר
 עֲנַפֵּי הַחֵר, רָאָה אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר שֶׁהָיָה בָּא. אָמַר,
 וַדַּאי מִשְׁקַל (קוֹל) הַשְּׁמִימָחָה נִשְׁלָם. יָרַד רַבִּי אֶלְעָזָר
 אֵלָיו וְנִשְׁק לּוֹ. אָמַר לוֹ, אִם צוּרַת תְּדַרְךָ הָאֵחָת
 אֵלָיךְ, גִּלְךָ וְנִתְחַבֵּר בְּאַחֶךָ. וְאִם לֹא, קַח אֶת דְּרָכְךָ
 וְלֵךְ. אָמַר לוֹ, וַדַּי שֶׁכְּנִנְךָ אֲנִי הוֹלֵךְ, כִּיּוֹן
 שֶׁמָּצָאתִי אוֹתְךָ, אֵלָיךְ אֶחְרִיךָ וְנִתְחַבֵּר בְּאַחֶךָ.

פֶּתַח רַבִּי פְּנִיחָם וְאָמַר, (תהלים קכח) יְבָרְכֶךָ ה' מִצִּיּוֹן
 וְרֵאָה בְּטוֹב וְגו'. יְבָרְכֶךָ ה' מִצִּיּוֹן, מִהַ
 חֲטָעִים מִצִּיּוֹן? מִשּׁוּם שֶׁחֲרֵי מִשָּׁם יוֹצְאוֹת בְּרָכוֹת
 לְהַשְׁתַּתֵּף (לְהַמְצִיא). זֶהוּ שֶׁכֶּתוּב, כִּי שָׁם צִוָּה ה' אֶת
 הַבְּרָכָה חַיִּים עַד הָעוֹלָם. וּמִשּׁוּם כֵּן, יְבָרְכֶךָ ה'
 מִצִּיּוֹן, שֶׁחֲרֵי מִשָּׁם יוֹצְאוֹת בְּרָכוֹת לְכֹל. וְרֵאָה
 בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם, שֶׁכְּנִל צִיּוֹן יְרוּשָׁלַם מִתְּפָרְקַת.
 שֶׁכִּיּוֹן שֶׁצִּיּוֹן הִתְמַלְּא בְּבְרָכוֹת, אִזּוֹ יְרוּשָׁלַם

מתפַּרְכֶּת, וְנִמְצְאִים בָּהּ רַחֲמִים. וּכְשִׁירוֹשָׁלַיִם
 מִתְפַּרְכֶּת, כָּל הָעַם מִתְפַּרְדֵּי.

כֹּל יְמֵי חַיֵּיהָ, שְׁלֹא תִרְאֶה קִנְיָת בְּיָמֶיהָ כְּמוֹ
 לְאִבִּיהָ. וְעַל זֶה - וְרֵאָה בְטוֹב יְרוּשָׁלַם כֹּל
 יְמֵי חַיֵּיהָ. וְרֵאָה בָּנִים לְבָנֶיהָ, יְרֵאֵי חַטָּא, חֲסִידִים,
 קְדוֹשִׁים. אִז - שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל. מַה זֶה שְׁלוֹם עַל
 יִשְׂרָאֵל? אֵלֶּא כְּמִי שְׁאוֹמֵר: שְׁלוֹם עַל רֹאשׁ הַמְּלָכָה,
 שְׁלֹא יַחֲסֹר כֹּל. כִּדְ שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל, בְּזִמְנָה
 שְׁצַדִּיקִים יִמְצְאוּ בְעוֹלָם.

פֶּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (משלי יז) עֲטָרַת זְקֵנִים
 בְּנֵי בָנִים וְתִפְאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתָם. בָּנִים
 - חֲרֵי בְּאֲרָנוֹ. בְּנֵי בָנִים - אֵלֶּוּ שְׁאֵר בְּתָרֵי
 הַמְּלָכָה, כְּמוֹ שְׁנֵאֹמֵר (ישעיה יד) וְכֹל בְּנֵיהָ לְמוֹדֵי
 ה'. וְכִתּוּב (איכה ד) בְּנֵי צִיּוֹן הִיָּקְרִים, כְּמוֹ
 שְׁנֵאֹמֵר וְתִפְאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתָם. אִין מִתְעַטְרִים
 הַבָּנִים אֵלֶּא בְּאֲבוֹת. מִכָּאן לְמִדְּנוּ שְׁפָנִים לֹא
 מִתְעַטְרִים וְלֹא מְשַׁקִּים מִחֲשָׁקֵינָה הַנַּחַל, אֵלֶּא

בזמן שהאבות מתעטרים ומברכים. והו' שכתוב
 ותפארת בנים אבותם. (דף לו ע"ב)

עד שהיו הולכים, הגיע זמן התפלה. ירדו
 והתפללו. בעוד שהיו מתפללים, נכרך
 נחש אחד ברגלי תמורו של רבי פנחס. בעט
 (נכה) ונעה פעמים. אחר שסימו את התפלה,
 אמר רבי פנחס: ודאי צער הוא לבהמה שלי,
 שהי' היום הנה הקדמתי, והייתי מרחש בתורה,
 והעביר אותי במקום ששורה לבלוה, ועכשו
 מצערים אותו. קמו וראו נחש אחד קשור על
 רגליו. אמר רבי פנחס: נחש נחש, לך וסובב
 (וצדד) את קשרך במדרון תחור. בינתים נשר
 הנחש ונפל חתיכות חתיכות.

אמר רבי אלעזר, ומה כל כך מדקדק הקדוש
 ברוך הוא בצדיקים? אמר לו, ודאי
 שהקדוש ברוך הוא מדקדק עם הצדיקים ושומר
 אותם, ורוצה להוסיף להם קדשה על קדשתם,
 ועכשו התמור תזה, שלא שמר את הקדשה שלי,

הוא הצטער. והנחש תזה תזה שליח, וכמה שליחים יש לקדוש ברוך הוא, ובכלם הוא עושה את שליחותו, ואפלו בחיות השדה. זהו שכתוב (ויקרא כו) והשליחתי בכם את חית השדה ושכלה אתכם. ואפלו ביד גוי, זהו שכתוב (דברים כח) ישא ה' עליך גוי מרחק מקצה הארץ.

אמר רבי אלעזר, וכיד ישראל עושה שליחות? אמר לו, כן, כמו רשע ביד צדיק. אבל רשע ביד ישראל רשע אחר, לא עושה בו שליחות, אלא בזמן שאינו מבין בו. זהו שכתוב (שמות כא) ואשר לא צדה והאלהים אנה לידו. ואשר לא צדה ויקא, שלא לחרג אותו. זה והאלהים אנה לידו, כדי להעניש את שניהם.

אמר רבי אלעזר, איך עושה הקדוש ברוך הוא שליחות בידי אלה וכיד גוי? אמר לו, ואביך לא אמר לך? אמר לו, טרם שאלתי.

פתח ואמר, (איוב לד) והוא ישקט ומי ירשע וגו'. והוא ישקט - בזמן שהקדוש ברוך הוא

נותן שקט ושלום לאדם, מי הוא שרשאי להזיק לו ולעשות לו קטגוריה? ויסתר פנים ומי ישורנו - ובזמן שהוא מסתיר את עינו מלהשגיח עליו, מי הוא שישגיח עליו לשמר אותו ולעשות לו שמירה? ודרבי הקדוש ברוך הוא בזה על גוי ועל אדם יחד. בין לכל העולם, בין לעם אחד, בין לאחד לבדו.

בא ראה, בזמן שבני אדם פשרים מעשיהם למטה, מתעורר עליהם למעלה ימינו של הקדוש ברוך הוא. אז מתעוררים פמה אזהבים, פמה שומרי העולם, פמה שומרי האדם, מימין ומשמאל. ואז נכנע השמאל ולא יכול לשלט. ובזמן שבני אדם אין פשרים מעשיהם למטה, מתעורר השמאל, וכל אלו שבאו מצד השמאל, כלם מתעוררים וכלם נעשים שלוחים להרע לבני האדם. שהרי אותם שעברו על דברי התורה, כלם רשומים בפניהם, ונודעים לאותם שמעוררים מצד השמאל.

וּמִשׁוּם כִּדְּ הַחַיּוֹת וְעוֹבְדֵי עֲבוֹדַת זָרָה, וְכָל אוֹתָם
 שְׂפָאִים מִצַּד הַשָּׁמַיִל, כִּלָּם נִקְרָאִים (הם)
 שְׁלוּחִים לְאוֹתָם הָרְשׁוּמִים שְׂמֵתֵעוֹרְרִים אוֹתָם.
 וַיִּשְׂרָאֵל, אַף עַל גַּב שְׂאִין מִעֲשִׂיהֶם כְּשָׂרִים, כִּלָּם
 כָּאִים מִצַּד הַיָּמִין. וּמִשׁוּם שְׂחֵימִין נִכְנַע מִמִּעֲשִׂיהֶם
 שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם הַשָּׁמַיִל, וְכָל אוֹתָם שְׂפָאִים מִצַּד
 הַשָּׁמַיִל. וְלִכֵּן הַשְּׁלִיחוֹת בִּידֵי הַחַיּוֹת וְהַגּוֹי וְכָל
 שְׂדוּמָה לָהֶם, שְׂהֶם מִצַּד הַשָּׁמַיִל, וְלֹא בִּיד שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל. שְׂאֵף עַל גַּב שְׂהוּא רָשָׁע, הוּא כָּא מִצַּד
 הַיָּמִין.

וַיִּשְׂרָאֵל רָשָׁע שְׂנַפֵּל בִּיד יִשְׂרָאֵל רָשָׁע אַחַר, בְּזִמָּן
 שְׂלֹא הַתְּבוּן בּוֹ - כִּדֵי שְׂשִׁנִּיהֶם יַעֲנִשׁוּ
 וַיִּקְבְּלוּ עֲנִשׁ לְטַהַר אוֹתָם. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַנִּין
 לָנוּ? אָמַר לוֹ, הֵם בְּיָמִין, וְלֹא נִדְבְּקוּ בַשָּׁמַיִל, וְלֹא
 הַתְּעַרְבוּ עִמּוֹ לְעוֹלָמִים, וְלִכֵּן לְזִמָּן אַחַר הֵם יַעֲבְרוּ.
 אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַנִּין לָנוּ? אָמַר לוֹ, כָּא רֵאָה
 מִפִּילָגֶשׁ בְּנִבְעָה, שְׂאֵף עַל גַּב שְׂהִיו רָשָׁעִים,
 לֹא רָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂחֵימִין אֶלֵיָהֶם

רשעי ישראל אחרים, ולכן מתו (מישראל) כל אותם
 פעמים שמתו. עד שכל הרשעים שהתעוררו
 עליהם מתו ונאבדו, ונשארו אותם (דף לו ע"א) צדיקים
 יותר שייעשו את הדבר בדרך אמיתית. ואף על גב
 שהם צדיקים, לא נתן הדבר, אלא לאותם שנתן.
 בששקולים העולמות באחד, העולם התחתון כמו
 העולם העליון, ואותו הזמן לא נמצאו העולמות
 שקולים באחד.

ועל כן, רשעים של ישראל לבני רשעים אחרים
 אינם שלוחי המלך, שהרי אינם באים מצד
 השמאל. משל לבני אדם שחטאו למלך. התעורר
 השומר אליהם לתפש אותם ולהעניש אותם,
 לאותם שחטאו למלך. קם חכם אחד מהם
 והתערב עם בני השומר. הרים השומר את עיניו
 וראה אותו. אמר לו, מי נתן אותך בינינו? והרי
 אינך מאותם שחטאו למלך. הרי אתה תעניש
 בראשונה! לקחו אותו והרגו אותו.

כִּי יִשְׂרָאֵל בָּאִים מִצַּד הַיָּמִין, וְלֹא נִדְבְּקוּ בַשָּׂמַאל,
 וְלֹא הִתְעַרְבוּ עִמּוֹ לְעוֹלָמִים. וּכְשֶׁהֵם גּוֹרְמִים
 בְּעוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁנִּכְנַע הַיָּמִין, וְהַשָּׂמַאל מִתְעוֹרֵר וְכָל
 אוֹתָם שָׂפָאִים מִצִּדּוֹ - אִם אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל עוֹמֵד
 לְהִתְעַרֵּב עִמָּם, הֵם מִכִּידִים אוֹתוֹ וְאוֹמְרִים לוֹ:
 אֵינְךָ מֵאוֹתָם שָׂפָאִים מִצַּד הַיָּמִין, שֶׁנִּכְנַע
 מִהֶעוֹנוֹת שָׁלָחֶם, וְאֵינְךָ מֵאוֹתָם שֶׁחֲטָאוּ לַמֶּלֶךְ, מִי
 נָתַן אוֹתְךָ אֶצְלָנוּ? נִמְצָא שֶׁהוּא נִעְנָשׁ בְּרֵאשׁוֹנָה.
 וְשָׁלְמָה הַמֶּלֶךְ צוֹנַח בְּנִגְדָם וְאוֹמֵר, (קהלת ח) עֵת
 אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בָּאָדָם לְרַע לוֹ. לְרַע לוֹ וְדָאֵי,
 מִכִּיּוֹן שָׂאִינוּ שְׁלִיחַ הַמֶּלֶךְ, וְלֹא בָּא מֵאוֹתוֹ הַצַּד.
 אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדָאֵי כִּי הוּא, שְׁחֵרֵי שְׁנִינוּ שְׂיִישׁ
 יָמִין וַיִּישׁ שָׂמַאל, רַחֲמִים וְדִין. יִשְׂרָאֵל (לְיָמִין),
 וְעוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה לְשָׂמַאל. יִשְׂרָאֵל, אֵף עַל גַּב
 שָׁהֶם רָשָׁעִים וְנִכְנָעִים, הֵם בְּיָמִין וְלֹא נִדְבְּקִים
 לְשָׂמַאל, וְלֹא מִתְעַרְבִים עִמּוֹ לְעוֹלָמִים. וּמִשּׁוּם כִּי
 בְּתוֹב, (תהלים ס) הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעֲנֵנִי. שְׂפָאֲשֶׁר
 מִתְעַלָּה הַיָּמִין, יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּדְבְּקִים עִמּוֹ יִתְעַלּוּ

וַיִּתְעַטְרוּ בוֹ. אִי נִכְנַע הַשְּׂמַאל, וְכָל אוֹתָם שְׂפָאִים
מִצְדּוֹ. וְהוּ שְׂכָתוֹב (שמות טו) יְמִינָהּ ה' הַרְעִין אוֹיֵב.

פָּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׂמִינִי קָרָא
וְגו'. וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׂמִינִי, מַה זֶה בַיּוֹם
הַשְּׂמִינִי? אֵלֶּא פָתוֹב, וּמִפְתַּח אֶהֱל מוֹעֵד וְגו', כִּי
שָׁבַעַת יָמִים יִמְלֵא אֶת יָדְכֶם. כִּי שָׁבַעַת?! בְּשָׁבַעַת
יָמִים הָיָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת, אוֹ שָׁבַעַת יָמִים יִמְלֵא אֶת
יָדְכֶם. מַה זֶה כִּי שָׁבַעַת יָמִים יִמְלֵא?

אֵלֶּא אֲשֶׁרֵי הַכֹּהֲנִים שְׂמַתְעַטְרִים בְּעֵטְרַת הַמֶּלֶךְ
הַקְּדוֹשׁ וּמְשׁוּחִים בְּשֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ, מִשּׁוּם
שְׂמַתְעוֹרֵר הַשֶּׁמֶן (הַאֲחֵר) הָעֲלִיזוֹן שְׂמִשְׁקָה אֶת כָּל
הַשְּׂבָעָה, וְנִמְשָׁחִים מֵאוֹתוֹ מִשְׁחַת קֹדֶשׁ, וְנִדְלָקִים
מִמֶּנּוּ כָּל אוֹתָם שָׁבַעַת מְנוֹרוֹת, וְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה הַזֶּה
הוּא הַכֶּלֶל שֶׁל כָּל הַשְּׂבָעָה, וְכֹלָם נִכְלָלוּ בוֹ.

וַיִּשְׁנִינוּ שֶׁהֵם שִׁשָּׁה, וְכֹלָם כְּלוּלִים בְּזוֹה, וְזוֹהוּ
הַכֶּלֶל שֶׁל כֹּלָם, וּמִשּׁוּם כִּךְ שָׁבַעַת
יָמִים יִמְלֵא, שְׁתֵּרֵי בְּזוֹה הֵם תְּלוּוִיִּים. וְעַל כֵּן

נִקְרָאת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בַּת שִׁבְעָה. מַה הִיא בַת שִׁבְעָה? שֶׁהִיא כְּלוּלָה מִשִּׁשָּׁה אֲחֵרִים.

בֵּינָן שֶׁהַשְּׁבַע הַזֶּה מִשְׁלִים אֶת הַכֹּהֲנִים וּמַעֲטָר אוֹתָם וּמוֹשֵׁחַ אוֹתָם בְּכָל, בְּשִׁמְנֵיעִים לְכֶנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא הַשְּׁמִינִית, הַצִּמּוּחַ אַחֲרָן לְהַקְרִיב עֵגֶל, מִשּׁוּם שֶׁהוּא בָּנָה שָׁל הַפָּרָה, לְכַפֵּר עַל אוֹתוֹ חֲטָא הָעֵגֶל הָאֲחֵר שֶׁעָשָׂה אַחֲרָן, וְחֲטָא אֶל הַפָּרָה, שֶׁהִיא שְׁמִינִית, שְׁלֵמוֹתָם שָׁל מִמֵּי (שָׁל יַמִּי) יִשְׂרָאֵל. וְנִמְצָא הַכֹּהֵן שָׁלִים בְּכָל, בְּשִׁמּוֹנָה מֵימֵי לְבוּשֵׁי כְבוֹד, שָׁלִים בְּכָל הַכֹּתָרִים, שָׁלִים לְמַעְלָה, שָׁלִים לְמַטָּה.

וּבְכָל צָרוּךְ לְהִרְאוֹת מַעֲשֵׂה. וְלִכֵּן נַעֲשֶׂה בְּאַחֲרָן הַמַּעֲשֵׂה לְמַטָּה, בְּיַד שִׁיתְעוֹרָר כֹּךְ לְמַעְלָה וְהַכֹּל יִמָּצֵא בְּגוֹן אֶחָד, וְאִזּוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת מֵתְּפָרְכִים, וְנִמְצָאוֹת בְּרָכוֹת עַל יְדֵי הַכֹּהֵן. וְכֵאן מִשְׁתַּלֵּם הַכֹּהֵן בְּכָל כְּרָאוּי.

לָמָּה עֵגֶל, שְׁכַתּוֹב עֵגֶל בֵּן בָּקָר לְחֲטָאת? מִשּׁוּם אוֹתָהּ הַחֲטָאת שֶׁעָשָׂה בְּרֵאשׁוֹנָה. וְאִיל

לְעֹלָה, מָה הַטַּעַם אֵיל? מִשּׁוֹם אֵילוֹ שֶׁל יִצְחָק,
 שֶׁהָיָה עוֹלָה תְּמִימָה, וְאֵת זֶה רָאוּ לְהַקְרִיב, כִּדְרֵי
 לְהַשְׁלִים אֶת הַכֹּל. וְהַמָּקוֹם הַזֶּה נִשְׁאַב מִצֵּדוֹ שֶׁל
 יִצְחָק. וְהָאֵיל הַזֶּה, בְּשִׁבְלֵי הָאֵיל שֶׁל יִצְחָק נִקְרָב
 עוֹלָה, (מִשּׁוֹם שֶׁהוּא עוֹלָה) שְׁחָרֵי עוֹלָה לְמַעְלָה עוֹלָה,
 וְכִדְרֵי לְעֵטָר אוֹתָהּ בְּשִׁלְמוֹת. עֲגָל וְאֵיל. עֲגָל
 בְּשִׁבְלָה כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ. אֵיל - לְהַשְׁלִים ^(דף לו ע"ב) אוֹתָהּ
 בְּשִׁלְמוֹת שֶׁל יִצְחָק כְּרָאוּ.

וַיִּשְׁרְאֵל שְׁחָטָאוּ עִם הַכֹּהֵן בְּזֶה, מִקְרִיב כְּגוֹן זֶה,
 שְׁכַתּוֹב וְשׁוֹר וְאֵיל לְשִׁלְמוֹת לְזִבְחַ לְפָנָי
 ה'. שׁוֹר - עַל מַה שְׁחָטָאוּ. וְאֵיל - לְהַשְׁלִים אֶת
 הַמָּקוֹם הַזֶּה בְּשִׁלְמוֹתוֹ שֶׁל יִצְחָק.

מַה שׁוֹנָה בְּכֵהֵן שְׁכַתּוֹב בּוֹ עֲגָל לְחַטָּאת, וְלֹא
 כְּתוֹב בְּיִשְׂרָאֵל שׁוֹר לְחַטָּאת? אֵלֶּא יִשְׂרָאֵל
 חֲרֵי קִבְלוּ עֲנֵשׁ בְּרֵאשׁוֹנָה, וּמִשּׁוֹם שֶׁקִּבְלוּ עֲנֵשׁ
 בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, עַל כֵּן הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא רָצָה
 לְהוֹכִיר לָהֶם אֶת חַטָּאתֵיהֶם בְּבְרֵאשׁוֹנָה, וְעַל כֵּן לֹא
 כְּתוֹב כָּאֵן לְחַטָּאת, אֵלֶּא לְשִׁלְמוֹת, כִּדְרֵי לְחַרְאוֹת

שָׁלוֹם, שְׁחֵרֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשָׁלוֹם עִם יִשְׂרָאֵל
עַל זֶה.

אֲבָל אַחֲרָי, שְׁחֵרֵי לֹא קִבַּל עֵינַשׁ מִתְּפִלָּתוֹ שֶׁל
מִיָּשָׁה, שְׁפָתוֹב (דברים ט) וּבְאַחֲרָי הִתְאַנַּף ה'
וְגו', וְכִתוּב וְאֶת־פִּלֵּל גַּם בְּעַד אַחֲרָי בְּעֵת הַחַיָּא,
וְעַד עֲכָשׁוֹ הַחֲטָא הָיָה תְלוּי, כְּתוּב וְעֵגֶל בֶּן בְּקָר
לְחֲטָאת, לְחֲטָאת וְדָא, (ואיל לעלה) בְּדֵי שְׂיִכְפָּר אֶת
חֲטָאוֹ, וַיִּטְהַר וַיִּשְׁתַּלֵּם בְּכָל.

וּבְאֹתוֹ הַיּוֹם נִשְׁלְמוּ הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים,
וְנִמְצָא שָׁלוֹם בְּכָל, בְּשִׂמְחָה שְׁלֵמָה
וּמְטָה, וְאֵלְמָלֵא שְׁנִמְצָאת הָעַרְבוּבָיָה שֶׁל בְּנֵי אַחֲרָי
בְּאֹתוֹ הַיּוֹם - מִיּוֹם שֶׁעָלוּ יִשְׂרָאֵל מִן הַיָּם לֹא
נִמְצָאָה שִׂמְחָה בְּעֲלִיּוֹנִים וּבַתְּחַתּוֹנִים כְּבְּאֹתוֹ
הַיּוֹם. בְּאֹתוֹ הַיּוֹם הָעֵבֶר אֹתוֹ הַחֲטָא מִן הָעוֹלָם,
וְנִמְצָאוּ כִּהֵן וַיִּשְׂרָאֵל מִטְּהָרִים מִמְּנוּ. (ב) אֹתוֹ
הַיּוֹם הָעֵבֶרוּ כָּל אֹתָם הַמְּקַטְרְגִים שְׁלֵמָעֵלָה, וְהָיוּ
הוֹלְכִים וּמְשׁוּמְטִים סְבִיבָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְלֹא
נִמְצָאוּ בְּאֹתוֹ זְמַן.

עַד שְׁנֵרְמָה הַשָּׁעָה, וְקָמוּ נָדָב וְאַבְיָהוּא וְעָכְבוּ
 (וְעַדְכֵּי) אֶת שְׂמֹחַת הַכֹּל, וְנִמְצָא רִגְזוֹ בְּעוֹלָם.
 וְהוּ שְׁפָתוֹב וַיֵּרָא כְבוֹד ה' אֶל כָּל הָעָם. מִיָּד -
 וַיִּקְחוּ (שְׁנֵי) בְּנֵי אֶהֱרֹן נָדָב וְאַבְיָהוּא אִישׁ מִחֶתְתּוֹ
 וְגו'.

שְׁנֵינֵנוּ, בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם הִיָּתָה שְׂמֹחַתָּה שֶׁל כְּנָסֶת
 יִשְׂרָאֵל לְהַקְשֵׁר בְּקִשְׁר הָאֲמוּנָה בְּכֹל
 הַקְשָׁרִים הַקְדוּשִׁים, שְׁחֵרֵי קְטֹרֶת קוֹשֶׁרֶת הַכֹּל
 בְּאַחַד, וּמִשׁוֹם כֶּף נִקְרְאָת קְטֹרֶת. וְהֵם כָּאוּ וְקִשְׁרוּ
 אֶת כָּל אוֹתָם הָאַחֲרִים בְּאַחַד, וְהִשְׁאִירוּ אוֹתָהּ
 בַּחוּץ, שְׁלֹא קִשְׁרוּ אוֹתָהּ עִמָּם. וְקִשְׁרוּ דְבַר אַחַר.
 וּמִשׁוֹם כֶּף הַזֹּהִיר אַחַר כֶּף אֶת הַכֹּהֲנִים, שְׁפָתוֹב
 (וַיִּקְרָא טו) בְּזֹאת יָבֵא אֶהֱרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ.

וּבְכַמָּה גוֹנִים עָרְכְּבוּ אֶת שְׂמֹחַתָּה שֶׁל כְּנָסֶת
 יִשְׂרָאֵל, אַחַד - שְׁלֹא נִשְׁאוּ, וְלֹא רְאוּיִים
 הָיוּ לְהַקְרִיב, וְשִׁיתְּכֹרוּ הָעוֹלָמוֹת עַל יָדָם. וְאַחַד
 - שְׁלֹא הִיָּתָה הַשָּׁעָה כְּרְאוּי. וְאַחַד - שְׁדַחְקוּ אֶת
 הַשָּׁעָה. וְאַחַד - שְׁחֵרֵי מִקְדָּם לְכֵן יֵצֵא גֹזֵר דִּינָם,

וַיִּקְרִיבוּ לְפָנַי ה' אֵשׁ זָרָה וְגו'. וַדַּאי שְׁדָבָר אַחַר
 קָשְׁרוֹ בַּקָּשָׁר הַזֶּה, וְהַשְּׂאִירוֹ אֶת כְּנָסֵת יִשְׂרָאֵל
 בַּחוּץ.

אָמַר לוֹ רַבִּי פִּנְחָס, אֵל תֹּאמַר שְׁתֵּם הַשְּׂאִירוֹ
 אוֹתָהּ בַּחוּץ, אֵלֶּא שְׁכָנֵסֵת יִשְׂרָאֵל לֹא
 נִקְשְׂרָה עַל יְדֵיהֶם. שְׁתֵּרֵי כָּל מְקוֹם שְׂאִין נִמְצָא
 זָכָר וְנִקְבָּה, כְּנָסֵת לֹא שׁוֹרָה בִּינֵיהֶם כָּלֵל. מִשּׁוּם
 כִּף הַזְּהִיר אֶת הַכֹּהֲנִים, שְׁכָתוֹב כּוֹזֵאת יָבֵא אַחֲרָן
 אֶל הַקֹּדֶשׁ, שְׂיִמְצָא זָכָר וְנִקְבָּה. וְעַל כֵּן לֹא יִכְנַס
 הַכֹּהֵן לְקֹדֶשׁ עַד שְׂיִנְשָׂא, כִּדֵּי שְׂיִשְׁתַּתֵּף עִם הַקָּשָׁר
 שֶׁל כְּנָסֵת יִשְׂרָאֵל. שְׂמִי שְׂלֹא נִשָּׂא, מִשְׁרָה אֶת
 כְּנָסֵת יִשְׂרָאֵל בַּחוּץ, וְהֵיא לֹא מִשְׁתַּתְּפַת עִמּוֹ,
 וְעַל כֵּן נִמְצָאָה אֶצְלָם בְּאוֹתוֹ יוֹם עֲרַבּוּבָה.

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי. רַבִּי יוֹסִי פָתַח וְאָמַר, (שיר ב)
 כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוֹתָיִם כֵּן רַעֲיָתִי בֵּין הַכְּנֹת.
 כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוֹתָיִם - זוֹ כְּנָסֵת יִשְׂרָאֵל, וְהֵרִי
 פְּרִשׁוּתָהּ שְׁתַּקְדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁבְּחָה אֶת כְּנָסֵת

ישראל, וְחַבִּיבוֹתָיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּנִגְדָה
לְהַדְבִּיק בָּהּ.

וְעַל כֵּן, מִי שֶׁנִּשְׂאָ, צָרִיךְ לְשַׁבַּח אֶת הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא וּלְשַׁבַּח אֶת כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֲרִי
שְׂנִינִי, בְּכָל צָרִיךְ לְהִרְאוֹת מַעֲשֵׂה, כְּמוֹ שְׂאָדָם
נִדְבֵק עִם בֵּת זִוּגוֹ וְחַבִּיבוֹתָיו כְּנִגְדָה, כְּשֶׁבֵּא לְעַבֵּד
לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ, הוּא מְעוֹרֵר זִוּג אַחֵר, שֶׁהֲרִי
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, חַבִּיבוֹתָיו לְהַדְבִּיק בְּכְנִסֵּת
יִשְׂרָאֵל, וּמִי שֶׁמְעוֹרֵר הַדָּבָר, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְבָרֵךְ אוֹתוֹ, וּכְנִסֵּת יִשְׂרָאֵל מְבָרַכַת אוֹתוֹ, וְהֲרִי
נִתְבָּאֵר.

וְעַל כֵּן הַשֵּׁבַח שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁבַּח אֶת
כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל - כְּשׁוֹשְׁנָה שֶׁהִיא בֵּין הַחוּחִים,
שֶׁהִיא מְעֵלָה וְעוֹלָה עַל הַכֹּל. כֵּן כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל בֵּין
שְׂאָר הָאוֹכְלוֹסִים, מְשׁוּם שֶׁהִיא עוֹלָה
(דף לח ע"א)
וּמִתְעַטֶּרֶת עַל הַכֹּל. וְזוֹ שׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים,
וְאֵתְרוֹג בֵּין הַחוּחִים, לְהִרְאוֹת אֶת שְׂבֻחָהּ שֶׁל
כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל עַל הַכֹּל.

בֹּא רֵאָה, כְּנִסְתּוֹת יִשְׂרָאֵל מִתְּבַרְכֶת עַל יְדֵי הַכְּהֵן,
 וַיִּשְׂרָאֵל מִתְּבַרְכִים עַל יְדֵי הַכְּהֵן, וְהַכְּהֵן
 מִתְּבַרֵךְ עַל יְדֵי הַכְּהֵן הָעֲלִיּוֹן. וְהוּא שְׂפָתוֹב (כמדבר ו)
 וְשָׁמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֲנִי אֲבָרְכֶם.

פְּתוֹב (תהלים כה) זְכַר רַחֲמֶיךָ ה' וְחֲסְדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם
 הָמָת. זְכַר רַחֲמֶיךָ - זֶה יַעֲקֹב. וְחֲסְדֶיךָ - זֶה
 אֲבָרְתֶם. כִּי מֵעוֹלָם הָמָת, וּמֵעוֹלָם נָטַל אוֹתָם
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַעֲלָה אוֹתָם לְמַעְלָה, וְעָשָׂה
 מֵהֶם מְרַכְּבַת קְדוּשָׁה לְהִגֵּן עַל הָעוֹלָם. וּמִשׁוּם
 שְׁהִיוּ מֵעוֹלָם, הוּא זֹכֵר אוֹתָם לְהִגֵּן וּלְרַחֵם עַל
 הָעוֹלָם. כְּמוֹ כֵּן נוֹטַל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
 הַצְּדִיקִים מִן הָעוֹלָם וּמַעֲלָה אוֹתָם לְמַעְלָה, כִּדְרֵי
 לְהִגֵּן עַל הָעוֹלָם.

וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה לֹא נִזְכַּר כָּאֵן יִצְחָק? אֵלֶּיךָ
 נִשְׁאָר לְהַפְרֵעַ מֵאוֹתָם שְׂמֵצִיקִים לְבָנָיו. וְהוּא
 שְׂפָתוֹב (שם פ) עוֹרְרָה אֶת גְּבוּרָתְךָ. וְכַתוּב (ישעיה מב)
 ה' כְּגִבּוֹר יֵצֵא כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יַעִיר קִנְיָאָה וְגו'.
 וְזֶהוּ יִצְחָק שְׂהַסְתַּלֵּק מִכָּאֵן. רַבִּי תִּיַּא אוֹמֵר, זְכַר

רַחֲמֵיךָ ה' וַחֲסְדֵיךָ - אֵלֹהֵי הַיָּעֲקֹב וְאַבְרָהָם,
שֶׁצְרִיכִים אוֹתָם לְהִגֵּן עָלֵינוּ. אֲבָל יִצְחָק עוֹמֵד בְּיַדִּי
לַעֲשׂוֹת קְרָבוֹת, וּמִשׁוֹם כֶּךָ לֹא צְרִיכִים אוֹתוֹ עִמָּם.

דָּבָר אַחֵר כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה, שֶׁשֶׁשְׁפָרָא הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֵת הָעוֹלָם, נָטַל אֵת יִצְחָק וְקַיִם
בּוֹ אֵת הָעוֹלָם. רָאָה שֶׁלֹּא יָכוֹל לַעֲמֹד לְבַדּוֹ, נָטַל
אֵת אַבְרָהָם וְהַעֲמִיד בּוֹ אֵת הָעוֹלָם. זֶהוּ שְׂפָתוֹב
(בראשית מב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם,
אֵל תִּקְרִי בְּהַבְרָאָם אֵלֶּה בְּאַבְרָהָם. רָאָה שֶׁצְרִיכִים
יֹתֵר קַיִם, לָקַח אֵת יַעֲקֹב וְשִׁתַּף אוֹתוֹ עִם יִצְחָק,
וְקַיִם אֵת הָעוֹלָם. זֶהוּ שְׂפָתוֹב בְּיוֹם עֲשׂוֹת ה'
אֱלֹהִים אָרֶץ וְשָׁמַיִם. וְעַל זֶה בְּאַבְרָהָם וַיַּעֲקֹב
הִתְקַיֵּם הָעוֹלָם. וּמִשׁוֹם כֶּךָ - כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, וַיְהִי בְיוֹם הַשְּׁמִינִי, אַחֲרֵי
שֶׁהִשְׁתַּלֵּם אֶהְרֹן בְּאוֹתָם שְׁבַעַה יָמִים
וְהִתְעַטַּר בָּהֶם, (בְּאוֹתוֹ שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ עֲלִיּוֹן) הַיּוֹם הַשְּׁמִינִי
צָרִיךְ לְהִשְׁתַּלֵּם מִן שְׁבַעַה, שֶׁהִשְׁלַמָּה עַל יַדִּי
הַכֹּהֵן, וְעַל זֶה הִתְעַבְּדָה בַּשְּׁמִינִי, לְהִתְעַטַּר מִן

שְׂבָעָה, וְשִׁחֲבִיתוּ יִתְתַּקֵּן עַל אוֹתוֹ (חטא) שְׂחָטָא
(שקבל) בְּרֵאשׁוֹנָה.

וְזֶהוּ שְׂכָתוּב, וַיֹּאמֶר אֵל אֶהְרֵן קַח לְךָ עֵגֶל, הֲרִי
פִּרְשׁוּהָ עֵגֶל וַדְּאִי, לְבַכֵּר עַל אוֹתוֹ עֵגֶל,
שְׂכָתוּב (שמות לב) וַיַּעֲשׂוּהוּ עֵגֶל מִסִּבָּה. בֵּן בְּקָר, מֶה
הַטַּעַם בֵּן בְּקָר וְלֹא בֵּן פֶּרֶה? אֵלֶּא שֶׁהוּא צָרִיךְ
לְהִתְתַּקֵּן אֲצֵל הַפֶּרֶה, לֹא רְאוּי לְהִקְרִיב מִמֶּנָּה
אֵלֶיָּהּ. מִי שֶׁשָּׁלַח דוֹרוֹן לְמַלְךָ, רְאוּיָתֶם שְׂיִקַּח מִבֵּית
הַמֶּלֶךְ וַיִּתֵּן לְמַלְךְ? אֵלֶּא דוֹרוֹן לְשֵׁלַח לְמַלְךְ צָרִיךְ
מִבֵּית אַחֵר, וְלֹא מִבֵּית הַמֶּלֶךְ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר,
מִשָּׁלוֹ לְשָׁלוֹ לֹא רְאוּי. אָמַר רַבִּי יְחֻדָּה, מִשׁוּם כְּדֵ
בֵּן בְּקָר וַדְּאִי, וְלֹא בֵּן פֶּרֶה.

לְחַטָּאת - לְטַהֵר עַל אוֹתוֹ הַחַטָּא שְׂחָטָא בּוֹ.
וְאֵיל לְעֵלָה תְּמִימִם. תְּמִימִם?! תְּמִים
הָיָה צָרִיךְ לְהִיזוֹת! אִם תֵּאמַר שֶׁאָמַר עַל עֵיל וְעֵגֶל
- לֹא כֹה, שְׁחָרִי שְׁנִיחָם לֹא עוֹלִים לְעוֹלָה, שְׁחָרִי
כָּתוּב לְעֵלָה תְּמִימִם, וְעֵגֶל עוֹלָה לְחַטָּאת. מֶה זֶה
תְּמִימִם, וְכָתוּב אֵיל?

אֵלֶּא אֵילֹוּ שֶׁל יִצְחָק לְהַקְרִיב אֶל פָּרָה, שְׁנוֹזָר
 פְּעָמִים בַּבַּתּוֹב. אֶחָד שְׁכַתּוֹב, (בראשית כב)
 וַיֵּשֶׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה אֵיל, הָרִי אֶחָד.
 וְאַחֵר, וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת הָאֵיל, הָרִי שְׁנַיִם,
 וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה. וְעַל בֵּן אֵיל לְעֹלָה תְּמִימִם, שְׁנֵי
 אֵיל, שֶׁהוּא שְׁנַיִם. וְעַל בֵּן שְׁנַיִנוּ גְבוּרֹת, וּמֵהֶם
 נִפְרָדִים לְכַמָּה אַחֲרִים.

וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּדְבֵר לֵאמֹר קָחוּ שְׂעִיר עִזִּים
 לְחַטָּאת. עֲגֹל לְחַטָּאת הִיָּה צָרִיף לְהִיּוֹת,
 כְּמוֹ שֶׁהַכֹּהֵן. אֵלֶּא יִשְׂרָאֵל הָרִי קָבְלוּ עֲנֵשׁ, וְעַל בֵּן
 לֹא כַתּוֹב בָּהֶם עֲגֹל לְחַטָּאת, אֵלֶּא עֲגֹל לְעוֹלָה. מָה
 חֲטָעִים? מִשּׁוֹם שֶׁכָּל אֵלוֹ שֶׁחֲטָאוּ בוֹ, קָבְלוּ עֲנֵשׁ,
 בֵּין בְּדַבּוּר, בֵּין בְּמַעֲשֵׂה, בֵּין בְּעִבּוּדָה. וְאַפְלוּ אֵלוֹ
 שֶׁלֹא עָשׂוּ דָבָר, אֵלֶּא שֶׁהֵעֵלוּהוּ בְּרָצוֹן לָבָם לְעַבֵּד
 אוֹתוֹ, נִעְנְשׂוּ, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שמות לב) וַיִּשָּׂק אֶת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל. אֲבָל כָּל אֵלוֹ שֶׁהֵעֵלוּ אוֹתוֹ בְּרָצוֹן שֶׁלֹא
 לְעַבֵּד אוֹתוֹ, אֵלֶּא שֶׁהֵעֵלוּ גֵזֶן שֶׁל רָצוֹן מִמֶּנּוּ - כָּאֵן
 נִטְהָרִים, וּמִקְרִיבִים אוֹתוֹ ^(דף לח ע"ב) לְעוֹלָה וְלֹא
 לְחַטָּאת.

אֲבָל קָחוּ שְׂעִיר עֲזִים לְחַטָּאת, לָמָּה? אֵלֹא
 מִשּׁוּם שֶׁהָיוּ מִקְרִיבִים רֵאשׁוֹנָה לְשְׂעִירִים,
 שֶׁשׂוֹלְטִים עַל הַהָרִים הַרְּמִים. וְזֶהוּ לְחַטָּאת.
 וצִדְרִיבִים לְהַפְּתֵר מֵאוֹתוֹ הַחֲטָא, וְלֹא עוֹד, אֵלֹא
 שֶׁצִּדְרִיךְ לְחִדּוֹשׁ הַלְּבָנָה.

וְשׂוֹר וְאֵיל לְשִׁלְמִים, שׂוֹר וְלֹא פֶר, מִשּׁוּם שֶׁשׂוֹר
 הוּא שָׁלֵם, לְהִרְאוֹת שָׁלוֹם, זֶהוּ שְׂכָתוֹב
 לְשִׁלְמִים. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, שׂוֹר וְאֵיל מִצַּד הַשְּׂמֵאל
 הֵם בָּאִים. שׂוֹר מִצַּד הַשְּׂמֵאל, שְׂכָתוֹב (יחזקאל א) וּפְנֵי
 שׂוֹר מִהַשְּׂמֵאל. אֵיל, מִשּׁוּם אֵילוֹ שֶׁל יִצְחָק. וְעוֹלִים
 לְשִׁלְמִים, לְהַשְׁלִים אוֹתָם לְכַנְּסֵת יִשְׂרָאֵל, וְעַל כֵּן
 שׂוֹר וְאֵיל לְשִׁלְמִים.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הַכֹּל מִשּׁוּם שֶׁכַּנְּסֵת יִשְׂרָאֵל
 מִתְעַטָּרֶת וּמִתְבָּרְכֶת עַל יְדֵי הַכַּהֵן
 בְּשִׁלְמוֹת. וְהַיּוֹם הַזֶּה הָיָה שֶׁמְחַתֵּם שָׁל כָּלָם,
 שֶׁמְחַתֵּה שָׁל כַּנְּסֵת יִשְׂרָאֵל עִם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 שֶׁמְחַת הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחִתּוֹנִים. וְכִמוֹ שֶׁהַשְּׂתֵלָם
 הַכַּהֵן לְמִטָּה, כְּבִיכּוֹל נִשְׁתַּלֵּם הַכַּהֵן לְמַעְלָה. רַק

שָׁנָדַב וְאַבְיָהוּ שְׁעוֹרְרוּ עֲרֻבוּכָה בֵּין הַגְּבִירָה
וְהַמְּלָךְ. וּמִשׁוּם כֵּךְ - וַתֵּצֵא אִשׁ מִלְּפָנַי ה' וַתֹּאכַל
אֶתָם וְגו'.

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱלֹעֶזֶר וְאֶל אֵיתָמָר רְאֵשִׁיכֶם אֶל
תְּפָרְעוּ וְגו', כִּי שָׁמֵן מִשְׁחַת ה' עֲלֵיכֶם.
רַבִּי אֲבָא אָמַר, חֲרִי שְׁנִינוּ שְׁבַמְעָשִׁים שְׁלֵמָטָה
מִתְעוֹרְרִים מְעָשִׁים לְמַעְלָה, וְהַמְעָשָׂה שְׁלֵמָטָה
צָרִיךְ לְהִרְאוֹת כְּמוֹ הַמְעָשָׂה שְׁלֵמָטָה.

בֹּא רֵאֵה, כָּל הַשְּׂמֻחָה שְׁלֵמָטָה תְּלוּיָה בְּאוֹתוֹ
שָׁמֵן קָדוֹשׁ, שְׁמֵשׁ יוֹצֵאוֹת שְׂמֻחָה וּבְרָכוֹת
לְכָל הַמְּאוֹרוֹת, וְהַכֵּהן הָעֲלִיזוֹן (מִמְנוֹ) מִתְעַטֵּר בְּשִׁפְעֵי
שֵׁל שָׁמֵן. וּמִשׁוּם כֵּךְ הַכֵּהן, שְׁשָׁמֵן מִשְׁחָה שׁוֹפֵעַ
עָלָיו כְּמוֹ שְׁלֵמָטָה, צָרִיךְ לְהִרְאוֹת שְׂמֻחָה וְהִאֲרַת
פָּנִים (יֹתֵר מִחֵבֵל), וְשֵׁלֵא יִרְאֶה חֶסְרוֹן בְּרֵאשׁוֹ וְלֹא
בְּלְבוּשׁוֹ, אֲלֵא לְחֵיוֹת הַכֹּל שָׁלֵם כְּמוֹ שְׁלֵמָטָה,
וְאֵל יִרְאֶה בּוֹ פָּנִים כָּלֵל, כִּדִּי שֵׁלֵא יַעֲשֶׂה פָּנִים
בְּמָקוֹם אֲחֵר.

בַּא רֵאָה, אֶלְמִלָּא אֶלְעֶזֶר וְאִיתְמַר הָרְאוּ פְנֵם
 בְּאוֹתָהּ שְׁעָה בְּלִבוֹשָׁם אוּ בְּרֵאשֵׁיהֶם, לֹא
 נִצְלוּ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, שְׁתַּרֵּי הַשְּׁעָה עֲמָדָה לַעֲשׂוֹת
 דִּין. וְעַל פֶּן שְׁנִינּוּ, בְּשְׁעָה שְׁחַמְנָפָה קוֹרְאֵת
 בְּעוֹלָם, לֹא יַעֲזֹר אָדָם אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר בְּעוֹלָם,
 בְּדֵי שְׂלֵא יִתְעוֹדְרוּ עֲלָיו. פְּרַט אִם עוֹדֵר אֶת עַצְמוֹ
 לְטוֹב, וְיִכּוֹל לְדַחֹת (לְדַחַק) אֶת הַשְּׁעָה, שְׁתַּרֵּי בְּזִמְנָא
 וּבְשְׁעָה שְׁתַּדִּין עוֹמֵד בְּעוֹלָם, מִי שְׁפוּגֵעַ בּוֹ,
 לֹקְטִים אוֹתוֹ וּמִסְתַּלֵּק מִן הָעוֹלָם. וּמַשׁוּם כִּד
 כְּתוּב וְלֹא תִמּוֹתוּ. וְאַחֲיֵכֶם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְכוּ
 אֶת הַשְּׂרֵפָה, מִשׁוּם שְׁהֵם לֹא בָּאִים מִצַּד הַכְּהֻנִּים,
 וְלֹא יִנְזְקוּ.

רַבִּי אֶלְעֶזֶר פָּתַח, (שְׁמוֹת ו) וַיִּקַּח אֶתְּחֵרֵן אֶת אֱלִישֶׁבַע
 בֵּת עַמִּינָדָב אֲחֹת גַּחְשׁוֹן לוֹ לְאִשָּׁה. וַיִּקַּח
 אֶתְחֵרֵן. הַכֹּל כְּמוֹ שְׁצַרִּיָּה, הַכֹּל כְּמוֹ שְׁלִמְעָלָה. בַּא
 וְרֵאָה, רֵאוּיָה הֵיטָה בֵּת שְׁבַע לְדוֹד מִיּוֹם שְׁנַבְרָא
 הָעוֹלָם. רֵאוּיָה הֵיטָה אֱלִישֶׁבַע לְאֶתְחֵרֵן מִיּוֹם שְׁנַבְרָא
 הָעוֹלָם.

מה בין זה לזה? אלא הכל אחד. אבל שם לדין, וכאן לרחמים. כשהתחברה עם דוד - זה לדין, לערוך קרבות ולשפך דמים. כאן באהרן - לשלום, לשמחה, להארת פנים, להתפירה. ועל כן נקראת (כ"ד) שם בת שבע, וכאן אלישבע. אלישבע - שהתחברה עם חסד. (כ"א ו"א) בת שבע לדין, לרשת מלכות ולהתנבר.

אמר רבי שמעון, זה ששנינו שכתוב קול השופר - יפה הוא, וזהו יעקב, שעלה במחשבה של האבות, ויצאו באחד מתוך שופר, שהרי שופר מוציא מים ואש ורוח באחד, ונעשה מהם קול. כך האם העליונה מוציאה את האבות בקול אחד, ומתוך מחשבה התעלו באחד בקול אחד, ואותו קול נקרא קול השופר, וזה יעקב שכולל את האבות באחד, ונקרא קול.

ושני קולות הם, שהרי מתוך קול יוצא קול. אבל קול אחד שנקרא קול השופר, ומכאן יצאו שאר הקולות מתוך אותו השופר ביונוג (דף לט ע"א) של

המחשבה. ושבעה קולות הם שיוצאים בזווג של
המחשבה עם השופר, והשופר הזה שמשקה
אותם ומרוה את האבות בראשונה, ואחר כך את
הפנים, וחרו בארו את הדבר.

בא ראה, ויבא אחרון את אלישבע, לבסם אותה,
לשמח אותה ולחבר אותה עם המלך בזווג
שלם, שימצאו ברכות לכל העולמות על ידי
אחרון. משום כך צריך הכהן להמצא בהארת
פנים, בשמחה, הכל כמו שלמעלה, שחרו על ידו
ברכות ושמחות נמצאות. ולכן מרחקים ממנו דין
ורגז ועצב, כדי שלא יפגם מאותו מקום שנקשר
בו. ועל זה - ואחייכם כל בית ישראל יבכו את
השרפה, ולא הכהן. עליהם כתוב (דברים לג) ברוך ה'
חילו ופעל ידיו תרצה וגו'.

יין ושכר אל תשתה אתה ובניך אתך וגו'. אמר
רבי יהודה, מתוך הפרשה היו שומעים, שגדב
ואביהוא היו שתויי יין, משתהזכיר בזה את
הכהנים. רבי תניא פתח, (תהלים קד) ויין ישמח לבב

אָנוֹשׁ וְגו'. אִם צָרִיךְ הַכֵּהן לְשֹׁמֵחַ וּלְהַמְצִיא בְּהֶאֱרַת פְּנִים יוֹתֵר מִהַכֵּל, לָמָּה אָסוּר לוֹ יֵינן? שְׁתֵּרֵי שְׂמֻחָה נִמְצְאוּ בּוֹ, וְהֶאֱרַת פְּנִים נִמְצְאוּ בּוֹ?

אֲלֵא רֵאשִׁיתוֹ שֶׁל יֵינן שְׂמֻחָה, וְסוּפוֹ עֲצָבוֹת. וְעוֹד, שְׂיֵינן בָּא מֵצֵד הַלְּוִיִּם, מִהַמָּקוֹם שְׂיֵינן שׂוֹרָה, שְׁתֵּרֵי תוֹרָה וְיֵינָה שֶׁל תוֹרָה הֵם מֵצֵד הַגְּבוּרָה. (סוּפוֹ עֲצָבוֹת, וְהַכֵּהן תַּחֲלָה וְסִיּוּם צָרִיךְ שְׂמֻחָה וְהֶאֱרַת פְּנִים. יֵינן בָּא מֵצֵד הַלְּוִיִּם) וְצֵד הַכֵּהן מִיָּם צְלוּלִים מְאִירִים.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כָּל אֶחָד מֵלֹוּה לַחֲבֵרוֹ, וְהַכֵּל כָּלוּל זֶה בָּזֶה. וּמִשּׁוּם כֵּן יֵינן מִשְׁרָה שְׂמֻחָה, מִשּׁוּם שֶׁכָּלוּל מִתּוֹךְ מִיָּם, וְאַחַר כֵּן חוֹזֵר לְמָקוֹמוֹ, וְעֲצוּב וְרוּגְזוֹ וְדָן דִּינָן. (וְהַכֵּהן תַּחֲלָה וְסִיּוּם צָרִיךְ שְׂמֻחָה וְהֶאֱרַת פְּנִים).

רַבִּי אֲבָא אָמַר, מִמָּקוֹם אֶחָד יֵצְאוּ - יֵינן וְשִׁמּוֹן וְיָמִים (דְּבַשׁ וְחֶלֶב). מִיָּם וְשִׁמּוֹן לְיָמִין, נוֹטְלִים הַכֵּהָנִים וְיִזְרְשִׁים אוֹתָם, וְשִׁמּוֹן יוֹתֵר מִהַכֵּל, שֶׁהוּא שְׂמֻחָה רֵאשִׁית וְסִיּוּם, שְׂפָתוֹב (שֵׁם קִלְגָּ) כְּשִׁמּוֹן הַטּוֹב עַל הָרֵאשׁ יוֹרֵד עַל הַתּוֹקֵן וְכֵן אֶחָרָן. וְיֵינן לְשִׁמְאֵל, יִזְרְשִׁים הַלְּוִיִּם, לְהָרִים קוֹל וּלְזַמֵּר, וְלֹא לְשִׁתְּקָה,

שְׁתֵּרֵי יַיִן לֹא שׁוֹתֵק לְעוֹלָמִים, וְשָׁמֵן הוּא תָּמִיד
בַּחֲשָׁאֵי.

מַה בֵּין זֶה לָזֶה? אֵלֶּא שָׁמֵן שֶׁהוּא בַּחֲשָׁאֵי, בְּלַחֲשׁ
תָּמִיד, בָּא מֵצַד הַמַּחֲשָׁבָה, שֶׁהִיא תָּמִיד
בְּלַחֲשׁ וְלֹא נִשְׁמַעֵת, וְהוּא בַּחֲשָׁאֵי, וְעַל כֵּן הוּא
מֵיַמִּין. וַיַּיִן שֶׁהוּא לְהָרִים קוֹל, וְלֹא שׁוֹתֵק
לְעוֹלָמִים, בָּא מֵצַד הָאֵם, וַיּוֹרְשִׁים הַלְּוִיִּם לְצַד
הַשְּׂמָאל, וְעוֹמְדִים לְזַמֵּר לְהָרִים קוֹל, וְעוֹמְדִים
בְּדִין. וּמִשׁוּם כֶּף כְּתוּב, (דברים כא) וְעַל פִּיהֶם יִתְּיָה
כָּל רִיב וְכָל נִגְעַ.

מִשׁוּם כֶּף, כְּשִׁכְּחֵן יִכְנֵם לְמַקְדָּשׁ כְּדֵי לְעַבֵּד אֶת
הָעֲבוֹדָה, אָסוּר לוֹ לְשִׁתּוֹת יַיִן, שְׁתֵּרֵי
מַעֲשָׂיו יֵם בַּחֲשָׁאֵי, וּבַחֲשָׁאֵי (נְרָאָה) יֵם בָּאִים,
וּמִתְכַּוֵּן, (ובחשאי מתכוון במה שמתכוון) וּמְזוּנָה אֶת מִי שְׁמֻזָּנָה,
וּמִשְׁפִּיעַ בְּרָכוֹת לְכָל הָעוֹלָמוֹת, וְהַכֹּל בַּחֲשָׁאֵי,
(ועוד) שְׁכָל מַעֲשָׂיו בְּסוֹד. וַיַּיִן הוּא מְנַלָּה רְזִים, שְׁתֵּרֵי
כָּל מַעֲשָׂיו עוֹמְדִים כְּדֵי לְהָרִים קוֹל.

רבי יהודה ורבי יצחק היו הולכים בדרך מבית
 מרון לצפורי, והיה עלם אחד מצוי בתוכם
 (אצלם) עם יין רקוח בדבש. אמר רבי יהודה, נאמר
 דבר תורה ונלך.

פתח רבי יצחק ואמר, (שיר ז) וחסדך כיינ הטוב
 הולך לדודי למישרים וגו'. וחסדך כיינ הטוב
 - זה יינה של תורה, שהוא טוב. שחרי יין אחר
 אינו טוב, ויינה של תורה טוב לכל. טוב לעולם
 הזה, וטוב לעולם הבא. וזהו היין שנוח לו לקדוש
 ברוך הוא יותר מהכל, ובזכות זה, מי שנרצה
 מיינה של התורה, יתעורר לעולם הבא, ויזכה
 להחיות בשנים הקדוש ברוך הוא את הצדיקים.
 אמר רבי יהודה, דובב שפתי ישנים, חרי שנינו,
 שאפלו באותו עולם יזכה לעסק בתורה. זהו
 שכתוב דובב שפתי ישנים.

אמר אותו עלם, אם כתוב וחסדך מיינ הטוב,
 חיינו אומרים כך. אבל כתוב כיינ הטוב,

וְלֹא מִיִּין. הַשְּׁגִיחוּ בּוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּנִי, אָמַר
דְּבָרָךְ, שְׂיָפָה אָמַרְתָּ.

אָמַר, אֲנִי שָׁמַעְתִּי, שְׁמִי שְׁמֹשֶׁתִּדֵּל בַּתוֹרָה וְדַבֵּק
בָּהּ, וְאוֹתוֹ דְּבַר הַתּוֹרָה נִשְׁמָע בְּפִיו וְלֹא
לִזְחַשׁ אוֹתוֹ ^(דף לט ע"ב) בְּלַחֲשׁ, אֶלָּא מֵרִים בּוֹ אֶת קוֹלוֹ,
שְׂכַף צְרִיכָה תּוֹרָה לְהַרְמֵת קוֹל, שְׂכַתוּב (מִשְׁלֵי א)
בְּרֵאשׁ הַמִּיּוֹת תִּקְרָא, לְהַרִים אֶת רֵנַת הַתּוֹרָה,
וְלֹא בְּלַחֲשׁ. בְּיִין הַטּוֹב, כְּמוֹ יִין טוֹב שְׁלֹא שׁוֹתֵק.
וְהוּא עֲתִיד לְהַרִים קוֹל, כְּשֵׁיִצֵּא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה.
הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישְׁרִים, שְׁלֹא יִסְטָה לְיָמִין וְלְשְׂמָאל,
לֹא יִמָּצֵא שְׂיִמְחָה בְּיָדוֹ. הוֹכֵב שְׂפָתַי יִשְׁנִים, וְאֶפְלוֹ
בְּאוֹתוֹ עוֹלָם שְׂפָתוֹתָיו מְרַחֲשׁוֹת בַּתּוֹרָה.

עוֹד שָׁמַעְתִּי, וְחַכְךָ בְּיִין הַטּוֹב - הַפְּסוּק הַזֶּה
נֵאמַר לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, וְנֵאמַר בְּתִשְׁבַּחַת.
אִם כֵּן, מִי הוּא שְׂמֹשֶׁבַח אוֹתָהּ בְּזוֹה? אִם הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא - מַה זֶה הוֹלֵךְ לְדוּדֵי? הוֹלֵךְ אֵלַי תִּהְיֶה
צְרִיף לְחִיּוֹת!

אֵלֶּא וַדַּאי שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁבַּח אֶת כְּנֻסַת
 יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁהִיא מְשַׁבַּח אֹתוֹ, שְׁכַתוֹב
 חִבּוֹ מִמְתַּקִּים, כִּף הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁבַּח אֶת
 כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל. (שְׁכַתוֹב) וְחִכּוּף כִּיִּין חֲטוֹב. יִין חֲטוֹב -
 שֶׁהוּא יִין הַמְּשֻׁמֵּר. הוֹלֵךְ לְדוּדֵי - זֶה יִצְחָק שְׁנִקְרָא
 יָדִיד מִכְּטוֹן. לְמִישְׁרִים - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים צט) אֶתֶּה
 בּוֹנֵנֶת מִישְׁרִים, לְהַכְלִיל שְׁמַאל בְּיָמִין. וְזֶהוּ
 מִישְׁרִים, שֶׁבְּגִלְלַת הַשְּׂמֻחָה שֶׁל אֹתוֹ תִּיָּן חֲטוֹב,
 נִכְלָל הַשְּׂמַאל בְּיָמִין, וְכֵלֶם שְׂמֻחִים. (דוֹכֵב שְׁפָתַי יִשְׁנִים)
 שֶׁתִּירֵי הַכֹּל מִתְעוֹרְרִים בְּשְׂמֻחֹת וּבְרָכוֹת, וְכֹל
 הָעוֹלָמוֹת נִמְצָאִים בְּשְׂמֻחָה, וּמִתְעוֹרְרִים לְהִתְרַקַּע
 בְּרָכוֹת לְמִטָּה.

בְּאוֹ רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק וְנִשְׁקוּ לוֹ אֶת רֵאשׁוֹ,
 וְשְׂמֻחוֹ עִמּוֹ. אָמְרוּ לוֹ, מַה שְּׂמֻחָךְ? אָמַר לוֹ,
 יִיָּסָא. אָמְרוּ, רַבִּי יִיָּסָא תִּתְהַיֵּה. יוֹתֵר תִּתְהַיֵּה מְצוּי
 בְּעוֹלָם מִרַבִּי יִיָּסָא חֲבֵרְנוֹ, שֶׁהִסְתַּלַּק מִבְּיַנְיָנוּ.
 אָמְרוּ לוֹ, וּמִי אָבִיךָ? אָמַר לוֹ, נִפְטָר מִן הָעוֹלָם,
 וְהָיָה מְלַמֵּד אֹתִי כָּל יוֹם שְׁלֹשָׁה דְבָרֵי תוֹרָה,
 וּבְלִילָהּ שְׁלֹשָׁה דְבָרֵי חֻכְמָה שֶׁל אֲנֵרְהָ. וְהִדְבָּרִים

הָלָלוּ לְמִדְתֵי מֵאֲבִי, וְכָעַת אֲנִי נָרַע עִם אָדָם אֶחָד
 שְׂמוֹנֶע אֹתִי מִן הַתּוֹדָה, וְאֲנִי הוֹלֵךְ כָּל יוֹם
 לְעִבּוּדָהּ, וּבְכָל יוֹם אֲנִי חוֹזֵר עַל אֹתָם הַדְּבָרִים
 שֶׁלְּמִדְתֵי מֵאֲבִי.

אָמְרוּ לוֹ, אֹתוֹ אָדָם יוֹדֵעַ פִּתּוּרָה? אָמַר לָהֶם,
 לֹא, הוּא זָקֵן, וְלֹא יוֹדֵעַ לְבָרֵךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, וַיֵּשׁ לוֹ בָּנִים, וְלֹא שָׁם אֹתָם בְּבֵית
 הַרְבֵּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, (אִם לֹא בָּרַךְ הָיָה) אִם לֹא הָיָה בָּרַךְ,
 הָיִיתִי נֹכֵחַ לְכַפֵּר הַזֶּה לְדַבֵּר עֲלֵיךְ. עֲכָשׂוּ אִסּוּר
 לָנוּ לְרֵאוֹת אֶת פָּנָיו, זָרַק מִמֶּךָ אֶת הַחֲמוּר, וְאַתָּה
 לֵךְ אֵלֵינוּ. אָמְרוּ לוֹ, מִי אָבִיךָ? אָמַר, רַבִּי יַעֲרִיא
 מִכַּפֵּר רֵאמִין.

שָׁמַע רַבִּי יְהוּדָה וּבָכָה. אָמַר, אֲנִי הָיִיתִי בְּבֵיתוֹ,
 וְלְמִדְתֵי מִמֶּנּוּ שָׁלְשָׁה דְבָרִים כְּבוֹם שָׁל
 בְּרָכָה, וְלְמִדְתֵי מִמֶּנּוּ שְׁנַיִם כְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית.
 אָמַר רַבִּי יַצְחָק, וּמָה מִתְיָלֵד הַזֶּה בְּנוֹ לְמִדְתֵי,
 מִמֶּנּוּ לֹא כָּל שָׂכֵן? הֲלָכּוּ וְאַחֲזוּ בִידּוֹ. רָאוּ שְׂדָה

אָחַד וַיֵּשְׁבוּ שָׁם. אָמְרוּ לוֹ, אָמַר דָּבָר אַחַד
מֵאוֹתָם שְׁלֹמֹד אוֹתָךְ אֲבִיךָ בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית.

פָּתַח וְאָמַר, (בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתְּנִינִם
הַגְּדֹלִים וְגו'. וַיִּבְרָא אֱלֹהִים - כָּל מְקוֹם שֶׁל
דִּין נִקְרָא אֱלֹהִים. וְאוֹתוֹ מְקוֹם עֲלִיּוֹן, הַמְּקוֹם
שֶׁיֵּצְאוּ מִמֶּנּוּ, כֶּךָ קוֹרְא לוֹ כָּאֵן. וְאִף עַל גַּב שֶׁהוּא
רַחֲמִים, יוֹצְאִים מִמֶּנּוּ דִינִים, וְבוֹ הֵם תְּלוּיִים.

אֶת הַתְּנִינִם הַגְּדֹלִים - אֵלוֹ הָאֲבוֹת, שֶׁהֵם מְשֻׁקִּים
בְּרֵאשׁוֹנָה וּמְשֻׁתְּרָשִׁים עַל הַכֹּל. וְאֵת כָּל נֶפֶשׁ
הַחַיָּה הַרְמֵשֶׁת. וְאֵת כָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה - זוֹ הַנֶּפֶשׁ,
שֶׁאוֹתָהּ הָאָרֶץ הָעֲלִיּוֹנָה הוֹצִיָּאָה מֵאוֹתָהּ חַיָּה
עֲלִיּוֹנָה עַל הַכֹּל, שֶׁכֶּתוּב תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה.
וְזוֹהִי הַנֶּפֶשׁ שֶׁל אָדָם הַרֵאשׁוֹן שֶׁמִּשְׁךָ בְּתוֹכוֹ.
הַרְמֵשֶׁת - זוֹהִי הַרוֹחֶשֶׁת בְּכָל הַחַרְדִּים (הַצְּדִדִים)
לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה. אֲשֶׁר שָׂרְצוּ הַמַּיִם, שֶׁאוֹתוֹ נָהַר
עֲלִיּוֹן שׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא מֵעַדָּן, וּמְשַׁקָּה אֶת הָעֵץ הַזֶּה
לְהַשְׁתַּרֵּשׁ בְּשָׂרָשָׁיו עַל הַכֹּל, וְשִׁמְצָא בּוֹ מִזוֹן לְכֹל.

דָּבָר אַחֵר הַחֵיָה הַרְמְשֵׁת - וְהוּ דָּוִד הַמְּלֹךְ,
 שְׁפָתוֹב בּוֹ (תהלים קיח) לֹא אָמוֹת כִּי אֶחְיֶה
 וְגו'. וְאֵת כָּל עוֹף כָּנָף לְמִינֵהוּ - אֵלּוּ כָּל אוֹתָם
 הַמְּלֵאכִים הַקְּדוֹשִׁים שְׂמֻצוּיִים לְקַדֵּשׁ אֶת שֵׁם
 אֲדוֹנָם בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, שְׁפָתוֹב בָּהֶם שֵׁשׁ כְּנָפִים שֵׁשׁ
 כְּנָפִים לְאַחַד. וּמֵהֶם טָסִים בְּעוֹלָם לַעֲשׂוֹת רְצוֹן
 רַבּוֹנָם, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּרֵאוֹי לוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
 וַדַּאי כָּל כֶּךָ לְיִלְד הֵיזָה לֹא רָאוֹי, אֲבָל אֲנִי רוֹאֶה
 בּוֹ שֵׁיעָלָה לְמָקוֹם עֲלִיּוֹן.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, (דף מ ע"א) וַדַּאי הַחֵיָה (הַרְמְשֵׁת) זוֹהִי
 הַחֵיָה הָעֲלִיּוֹנָה עַל הַכָּל, שְׁחֵרֵי הָאֶתְרַת,
 הַכְּתוּב קָרָא לָהּ אֶרֶץ. כָּאֵן שְׁפָתוֹב וְהָעוֹף יָרַב
 בְּאֶרֶץ, בְּאֶרֶץ וַדַּאי, וְלֹא בַּמַּיִם. שְׁחֵרֵי אוֹתוֹ נָהַר
 שׁוֹפֵעַ וַיּוֹצֵא וּמִשְׁקָה בְּלִי פְרוּד, עַד אוֹתוֹ מָקוֹם
 שְׁנִקְרָא אֶרֶץ, וּמִשָּׁם כְּתוּב וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְגו'.
 וְהָעוֹף, וְאוֹתוֹ עוֹף, בְּאֶרֶץ הַזֶּה תְּלוּיִים וּמִשְׁקִים,
 וְזֵהוּ שְׁפָתוֹב וְהָעוֹף יָרַב בְּאֶרֶץ. קָמוּ וְהִלְכוּ. אָמַר
 רַבִּי יְהוּדָה, נִשְׁתַּף אֶת הַיֵּלֶד הֵיזָה עֲפָנּוּ, וְכָל אֶחָד
 וְאֶחָד יֹאמַר דְּבַר הַזֶּה.

פְּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, סְמִכוֹנֵי בְּאֲשֵׁישׁוֹת רַפְרוּנֵי
 בְּתַפּוּחִים וְגו'. הַפְּסוּק הַזֶּה הָרִי נִתְּבָאָר,
 וַיָּפָה. אֲבָל בְּנִסְת יִשְׂרָאֵל אָמְרָה אֵת זֶה בְּנִלּוֹת.
 סְמִכוֹנֵי, מָה זֶה סְמִכוֹנֵי? אֵלָּא מִי שְׁנֹפֵל צָרִיךְ
 לְסַמֵּךְ אוֹתוֹ, וְזֶה שְׁפָתוֹב (תהלים קמה) סוּמֵךְ ה' לְכָל
 הַנּוֹפְלִים וְגו'. וּמִשׁוּם כֵּן, בְּנִסְת יִשְׂרָאֵל שְׁנֹפְלָה,
 שְׁפָתוֹב (עמוס ה) נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם, צָרִיכָה
 לְסַמֵּיכָה, וְהִיא אוֹמְרַת סְמִכוֹנֵי. לְמִי הִיא אוֹמְרַת?
 לְיִשְׂרָאֵל בְּנִיָּה, שְׁתֵּם עֲמָה בְּנִלּוֹת.

וּבַמָּה? בְּאֲשֵׁישׁוֹת. אֵלּוּ הֵם הָאֲבוֹת שְׁמֵתֵמְלָאִים
 בְּרֵאשׁוֹנָה מֵאוֹתוֹ יִין מִזֵּב הַמְּשָׁמֵר.
 וּבְשֵׁתֵם מֵתֵמְלָאִים, הָרִי הַבְּרָכוֹת מְצוּיֹת אֵלֶיָּה עַל
 יְדֵי דְרָגָה אַחַת שְׁהִיא צָרִיכָה. וּמִי שִׁיזְדַּע לְיַחַד אֵת
 הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, אֵף עַל נֵב שְׁפָרְכוֹת לֹא מְצוּיֹת
 בְּעוֹלָם, הוּא סוּמֵךְ וְסוּעַד אֵת בְּנִסְת יִשְׂרָאֵל
 בְּנִלּוֹת.

רַפְרוּנֵי בְּתַפּוּחִים, הַכֹּל אֶחָד כְּמוֹ שְׁאֵמְרָנוּ. אֲבָל
 הַסּוּד הַזֶּה, אֲשֵׁישָׁה - מְכַנְיָסָה יִין. תַּפּוּחֵי

- מוציא יין, ומבזבז רצון. ועל כן אשישות ותפוחים. אשישות, לרנות מיין. תפוחים, לבזבז את הרצון שתיין לא ייב. וכל זה למה? כי חולת אהבה אני, בגלות. ומי שמיחד את השם הקדוש, צריך ליחד דין עם רחמים ולהכלילם בראוי, שיתבשרם ויתתקן הכל בראוי, וזה התומך את בנֶסֶת ישראל בגלות.

רבי יצחק פתח, (דברים לב) אשר חלב זבחימו יאכלו ישתו יין נסיכם. אשריהם ישראל שיהם קדושים, והקדוש ברוך הוא רוצה לקדש אותם. בא ראה, ישראל קדושים, כל חיי עולם שיוֹרְשִׁים, הכל תלויים באותו העולם הבא, משום שהוא חיים של הכל, למעלה ולמטה, והוא המקום שתיין המשמר מתחיל (ונקרא יין), ומשם יוצאים חיים וקדשה לכל. ויין של ישראל בשביל יין של ישראל אחר, וזה תלוי בזה. שחרי ישראל למעלה, בו נוטל חיים, ומשום כך נקרא עין חיים, עין מאותו מקום שנקרא חיים, ויוצאים משם חיים, ועל כן

מְבָרְכִים אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְיָיִן. וַיֵּין שָׁל
יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה כָּמוֹ כֵּן.

עוֹבֵד עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, שֶׁהוּא טָמֵא, וּמִי
שֶׁקָּרַב עִמּוֹ יִטָּמֵא בְּשִׁיקְרָב לַיָּיִן שָׁל
יִשְׂרָאֵל, הֲרִי נִטְמָא, וְאִסּוּר. כָּל שֶׁכֵּן אוֹתוֹ תֵּיִן
שֶׁהוּא עוֹשֶׂה. וְלָכֵן אֵל תֹּאמַר שְׁוֵה הוּא בְּלִבְדּוֹ,
אֲלֵא כָּל מֵה שְׁעוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה, הַכֹּל הוּא
בְּעֵינֵי הַנְּטָא שָׁל מַעְלָה, כָּל שֶׁכֵּן יֵין, שְׁעוֹמֵד בְּמָקוֹם
עֲלִיּוֹן, וְנִגְמַת תֵּיִן הַמְּשֻׁמֵּר.

מִשּׁוּם כֵּן יִשְׂרָאֵל שׁוֹתִים יֵין שָׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁנַּעֲשֶׂה
כָּרְאֵי בְּקִרְשָׁה, כָּמוֹ שֶׁיִּשְׂרָאֵל לְמַעְלָה
שֶׁשׁוֹתָה וְנִשְׁרָשׁ וּמִתְבָּרַךְ בְּאוֹתוֹ יֵין עֲלִיּוֹן קָדוֹשׁ,
וְלֹא שׁוֹתִים יֵין שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּטָמְאָה וּמִצַּד הַטָּמְאָה,
שֶׁהֲרִי בּוֹ שׁוֹרָה רוּחַ הַטָּמְאָה (וְאֵינֵנו מִצַּד יִשְׂרָאֵל). וּמִי
שֶׁשׁוֹתָה אוֹתוֹ (אִפּוֹם), נִטְמָאת רוּחוֹ, וְהוּא נִטְמָא,
וְאֵינֵנו מִצַּד שָׁל יִשְׂרָאֵל, וְאֵינֵן לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא,
שֶׁהֲרִי אוֹתוֹ עוֹלָם הַבָּא הוּא יֵין הַמְּשֻׁמֵּר.

וְעַל בֵּן יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים צְרִיכִים לְשָׁמֵר אֶת זֶה עַל
 הַכֹּל, מִשּׁוּם שֶׁנִּקְשָׁר בְּמָקוֹם הָעוֹלָם הַבָּא.
 וּמִשּׁוּם כִּךָ הַקְּדוֹשׁ פָּרוּךְ הוּא מִתְפַּרֵּךְ בְּיַיִן יוֹתֵר
 מֵאֲשֶׁר בְּכֹל, מִשּׁוּם שֶׁהוּא מְשַׁמֵּחַ אֶת צַד הַשְּׂמֵאל,
 וּבִתְוֹךְ שְׂמֻחָתוֹ נִכְלָל בְּיַמִּין. וּכְשֶׁהַכֹּל נִעֲשֶׂה יַמִּין,
 אָז הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ בְּשֻׂמְחָה, וּבְרָכוֹת נִמְצְאוֹת בְּכֹל
 הָעוֹלָמוֹת. וּבַמַּעֲשֶׂה שְׁלֵמָה יִתְעוֹרֵר מַעֲשֶׂה
 שְׁלֵמָעֵלָה, וְעַל בֵּן מוֹמִינִים יֵיךְ פְּגָנָד יֵיךְ.

וּמִשּׁוּם שֶׁהוּא שָׁמוֹר לְמַעְלָה, צָרִיךְ לְשָׁמֵר אוֹתוֹ
 לְמַטָּה, וְכֹל שְׂמִירָתוֹ הִיא קְדֻשָּׁה
 לְיִשְׂרָאֵל, וְכִי שְׂפוּגִים אוֹתוֹ לְמַטָּה בְּצַד הַשְּׂמֵאל,
 הוּא יִטָּמֵא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְאֵינן לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא,
 הַמָּקוֹם שֶׁשׁוֹרָה אוֹתוֹ תֵּינִן הַמְּשֻׁמֵּר. הוּא לֹא שָׁמֵר
 אוֹתוֹ, הוּא לֹא יִשְׁתַּמֵּר לְעוֹלָם הַבָּא. (דף מ ע"ב) הוּא
 טָמֵא אוֹתוֹ, יִטָּמֵאוּ אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וְלֹא יִהְיֶה
 לוֹ חֵלֶק בְּאוֹתוֹ יֵיךְ שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא. אֲשֶׁרִי יִשְׂרָאֵל
 שְׂמֻחֵי דְשֵׁים אֶת נַפְשָׁם בְּקְדֻשָּׁה עֲלִיּוֹנָה, וְשׁוֹמְרִים
 מֵהַ שְׂצָרִיךְ לְשָׁמֵר, וּמְקַדְּשִׁים אֶת הַמְּלֶכֶךְ בְּשֻׂמִּירָה
 הָעֲלִיּוֹנָה הַזֶּה. אֲשֶׁרִיָּהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

פְּתַח אֹתוֹ הַיָּלֶד וְאָמַר, (משלי כט) מִלֶּךָ בְּמִשְׁפָּט
 יַעֲמִיד אֶרֶץ וְגו'. מִי הַמֶּלֶךְ? זֶה הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. בְּמִשְׁפָּט - זֶה יַעֲקֹב, שֶׁהוּא הַכֹּלֵל שֶׁל
 הָאֲבוֹת. וְאִישׁ תְּרוּמוֹת, כְּתוּב תְּרוּמוֹת, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כה) וְזֹאת תְּהִי תְּרוּמָה. וְאִישׁ תְּרוּמוֹת -
 זֶה עֲשׂוֹ, שֶׁשׂוֹאֵל עַל תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת כָּל יוֹם,
 וְלֹא עוֹשֶׂה דָבָר. וְאִישׁ תְּרוּמוֹת, שֶׁאֵינוֹ מִשְׁפָּט,
 שֶׁתְּרֵי תְּרוּמָה הִיא הַסְּתַלְקוֹת הַרְחָמִים, מִשּׁוּם זֶה
 לֹא בָּאָה בְּמִשְׁפָּט, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי יג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה
 כֹּלָא מִשְׁפָּט. וְעַל כֵּן, וְאִישׁ תְּרוּמוֹת יִהְרָסָנָה.

וְאִם תֹּאמַר, תְּרֵי דוּד הַמֶּלֶךְ הִיָּה אִישׁ תְּרוּמָה?
 אֵלָּא בְּרַחֲמִים. וְלֹא עוֹד, אֵלָּא (דוּד הַמֶּלֶךְ אִישׁ

תְּרוּמָה הִיָּה, וְהָאֶרֶץ הַתְּקוּמָה בְּשִׁבְלוֹ, כִּדּוּם הוּא וְדָא. אֵבֵל הַכֹּל בְּרַחֲמִים הִיָּה)

שֶׁתְּרֵי כְּתוּב (ישעיה נה) תְּסַדֵּי דוּד הַנְּאֻמָּנִים, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּדְבָק בְּזֶה - נֶדְבָק בְּזֶה.

בֵּא רְאֵה, כָּל יְמֵי דוּד הַמֶּלֶךְ הִיָּה מִשְׁתַּדֵּל (בְּשִׁבְלֵי)
 שֶׁתְּרוּמָה הוּוּ תִתְקַשֵּׁר לְמִשְׁפָּט וַיִּזְדַּוְּגוּ
 בְּאֶחָד. (כְּדֵי שִׁתְקַבֵּם בְּאֶרֶץ) בֵּא שְׁלֵמָה וַזּוּג אֹתָם בְּאֶחָד,

וְעִמְדָה הַלְבֵנָה בְּשִׁלְמוֹת, וְעִמְדָה הָאֲרָץ בְּקִיּוֹם. כָּאֵל
צְדָקָתוֹ וְהַפְרִיד אוֹתָם, וְנִשְׁאַרְהָ הָאֲרָץ בְּלֹא
מִשְׁפָּט, וְנִבְנְמָה הַלְבֵנָה וְנִחְרְבָה הָאֲרָץ, אִזּוּ וְאִישׁ
תְּרוֹמַת יְהוָה סָנְהָ.

וּבֹא רֵאשֶׁה, שָׁמֶן לִפְתָּנִים, יִיז לְלוֹיִם, לֹא מִשׁוֹם
שְׂצָרִיכִים יִיז, אֶלָּא מִיִּז הַמִּשְׁמֵר שְׂפֵא לִצְד
שְׁלָהֶם כְּדִי לְחַבֵּר הַכֹּל כְּאַחַד, וּלְשַׁמַּח אֶת כָּל
הָעוֹלָמוֹת שֶׁהַכֹּל יִמְצֵא בָהֶם, יָמִיז וְשִׁמְאֵל כָּל־לוֹיִם
זֶה עִם זֶה, שְׂיִמְצֵא בָהֶם חֲבִיבוֹת לְכֹל וְאַחֲבָה שֶׁל
בְּנֵי הָאָמוּנָה.

מִי שְׂרָצוֹנוֹ נִדְבַק בָּזֶה, הוּא שָׁלֵם בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא, וְיִמְצֵא כָּל יָמָיו שְׂדָבוֹק
בְּתִשׁוּבָה, הַמָּקוֹם שְׂיִיז וְשָׁמֶן מְצוּיִים. אִזּוּ לֹא
יִדְבַק אַחֲרֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, לֹא לְעֵשֶׂר וְלֹא לְתִשׁוּבָה
שָׁלוֹ. וְשִׁלְמָה הַמְּלָךְ צוֹנַח עַל כֶּד וְאוֹמֵר, (מִשְׁלִי
כֹּ) אֶחָב יִיז וְשָׁמֶן לֹא יַעֲשִׂיר, שְׂחָרֵי עֵשֶׂר אַחֲר
יְזַדְמֵן לוֹ, שְׂיִתְיָה לוֹ חֶלֶק בּוֹ וְלִהְיוֹת לוֹ חֶלֶק
בְּעוֹלָם הַבָּא, הַמָּקוֹם שְׂיִיז וְשָׁמֶן שׁוֹרִים בְּעוֹלָם

הָיָה וּבְעוֹלָם הֵבֵא. מִי שְׂאוּהֵב אֶת הַמָּקוֹם הַזֶּה
 לֹא צָרִיךְ עֵשֶׂר וְלֹא רוּדֵף אַחֲרָיו. אֲשֶׁרֵי הַצְּדִיקִים
 שֶׁמְשַׁתְּדָּלִים בְּעֵשֶׂר הָעֲלִיּוֹן כָּל יוֹם, שְׂפָתוֹב (אִיּוֹב
 כח) לֹא יַעֲרֹכְנָה זָהָב וְזָכוּכִית וְתַמּוּרְתָהּ כְּלֵי כֹז.
 זֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה. אַחַר כֵּן, (מְשִׁלֵי ח) לְהַנְחִיל אֶתְּבִי
 יֵשׁ וְאַצְרַתִּיהֶם אֲמַלֵּא.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר, (שְׁמוֹת כד) וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה עֲלֵה
 אֵלַי הַתְּרָה וְגו'. וְהַתְּוֹרָה - זוֹ תוֹרָה שְׂבַכְתָּב.
 וְהַמְצֻוָה - זוֹ תוֹרָה שְׂבַעֵל פֶּה. לְהוֹרְתֶם, כְּתִיב
 חֶסֶד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁיר ג) וְאֵל תְּדַר הוֹרְתִי. כָּאֵן יֵשׁ
 לְהַתְּבַוֵּן, לְהוֹרְתֶם שָׁל מִי? אִם תֹּאמַר הוֹרְתֶם שָׁל
 יִשְׂרָאֵל - לֹא כֵן, שְׁחֲרֵי יִשְׂרָאֵל לֹא נִזְכְּרוּ בַּכְּתוּב
 הַזֶּה. אֲלֵא הוֹרְתֶם שָׁל תוֹרָה וּמְצוּוֹת, וּמָה הִיא?
 זֶהוּ (מְקוֹם) יֵיִן הַמְשֻׁמֵּר. מִשּׁוֹם שְׂכָל כְּתִיבָה שָׁל
 הַסֵּפֶר הָעֲלִיּוֹן שֶׁם שְׁרוּיָהּ, וּמִשָּׁם יֵצֵא תוֹרָה, וְעַל
 זֶה קוֹרְאִים תוֹרָה שְׂבַכְתָּב. וְזֶהוּ אֲשֶׁר כְּתִבְתִּי
 לְהוֹרְתֶם, לְהוֹרְתֶם וְדֹאֵי. (כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְאֵל תְּדַר הוֹרְתִי).

תוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, תוֹרָה אַחֲרַת שְׁעוֹמֶדֶת עַל פֶּה.
 מֵהוּ פֶּה? וְהוּ דַעַת, שְׁהִיא פֶּה שֶׁל סֵפֶר
 וּבְתִיבָה. וְתוֹרָה זוֹ הִיא תוֹרָה אַחֲרַת, שְׁנִקְרֵאת
 תוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, שְׁהִיא עוֹמֶדֶת עַל אוֹתוֹ הַפֶּה
 שְׁהוּא תוֹרָה שְׁבַבְתָּב. מִשּׁוּם כִּךְ הִתְעַלָּה מִלְּשָׁה
 בְּבַל, עַל כָּל הַנְּבִיאִים הַנְּאֻמָּנִים, שְׁכַתוּב וְאַתְנָה
 לָהּ, וְדוֹקֵא לָהּ.

כַּתוּב (משלי כה) הָגוּ סִיגִים מִכֶּסֶף וַיֵּצֵא לְצַרְף כְּלִי.
 הָגוּ רָשָׁע לְפָנַי מֶלֶךְ וַיִּכּוֹן בַּחֶסֶד כְּסֵאוֹ. כֹּא
 רֵאָה, בְּשַׁעַה שְׁמַתְרָבִים הָרָשָׁעִים בְּעוֹלָם, כְּסֵאוֹ
 שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ נִתְקַן בְּדִין, וְנִטְמָא (וְנִשְׁאָב) (ועומד)
 בְּדִין, וְשִׁלְהִבוֹתָיו שׁוֹרְפוֹת אֶת הָעוֹלָם. וּבְשַׁעַה
 שְׁתִּרְשָׁעִים עוֹבְרִים מִן הָעוֹלָם, אִזּוּ וַיִּכּוֹן בַּחֶסֶד
 כְּסֵאוֹ. בַּחֶסֶד וְלֹא בְּדִין. מֵה מִשְׁמָע?

מִשְׁמִיעַ שְׁהָעוֹלָם הִתְחַתּוֹן תְּלוּי בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן,
 וְהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן לְפִי דְרָכֵי הָעוֹלָם
 הִתְחַתּוֹן. וַיִּכּוֹן בַּחֶסֶד (דף מא ע"א) כְּסֵאוֹ, מִי שְׁרוּצָה
 לְבָרֵךְ אוֹתוֹ, לְהִתְקִין אֶת כְּסֵאוֹ בַּחֶסֶד וְלֹא בְּדִין.

מה משמע? שבאשר נכנס לבית המקדש,
שיכנס בקודש שהוא מים, ולא יכנס בין
ששותה, שהוא גבורה. יכנס בזה (דבר) במים,
ואל יכנס בין.

באו רבי יהודה ורבי יצחק ונשקו ראשו, ומאותו
היום לא נפרד מבית רבי יהודה, וכשהיה
נכנס לבית המדרש, היה עומד רבי יהודה לפניו.
אמר, למדתי מפני דבר, וראוי לנהג בו כבוד.
אחר כך התעלה בין החברים, והיו קוראים לו רבי
ייסא, ראש הפטיש המשבר סלעים ומוציא
שלחבות לכל צד. והיה רבי אלעזר קורא עליו,
(ירמיה א) בטרם אצרך בכפון ידעתיך.

וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר אליהם
זאת החיה אשר תאכלו וגו'. מה שונה
באן אהרן? אלא משום שהוא עומד תמיד
להפריד בין הטמא ובין הטהור, שכתוב להבדיל
בין הטמא ובין הטהור.

רַבִּי אֲבָא פָּתַח וְאָמַר, (תהלים לד) מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ
 חַיִּים וְגו', נִצֵּר לְשׁוֹנֵף מֶרֶע וְגו', סוּר מֶרֶע
 וְגו'. וְכַתּוּב, (משלי כא) שֹׁמֵר פִּיּוֹ וּלְשׁוֹנוֹ וְגו'. מִי
 הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים, אֵיזוֹה חַיִּים? אֵלֶּא אֵלֹו חַיִּים
 שְׁנִקְרָאִים הָעוֹלָם הַבָּא, וְהַחַיִּים שׁוֹרִים שָׁם. וְעַל כֵּן
 שְׁנִינּוּ, עֵץ חַיִּים הוּא עֵץ מְאוֹתָם הַחַיִּים, הָעֵץ
 שְׁנִטַּע בְּאוֹתָם חַיִּים, וְעַל כֵּן כָּתוּב מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ
 חַיִּים.

אוֹהֵב יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב, מִי הַיָּמִים? אֵלֶּא זֶהוּ
 שָׁמוּ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ, שְׁאוּחֵז בְּאוֹתָם
 יָמִים עֲלִיוֹנִים, שְׁנִקְרָאוּ יָמֵי הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ. יָמֵי
 הַשָּׁמַיִם וְדַאי, עַל הָאָרֶץ וְדַאי. מִי שְׁרוּצָה חַיִּים
 שְׁלִמְעָלָה, שְׁיִתְיָה לוֹ חֶלֶק בָּהֶם. וּמִי שְׁרוּצָה יָמִים
 עֲלִיוֹנִים לְהַדְבִּק בָּהֶם וּלְאַהֲב אוֹתָם - יִשְׁמַר פִּיּוֹ
 מִחֶבֶל, יִשְׁמַר פִּיּוֹ וּלְשׁוֹנוֹ, וְיִשְׁמַר פִּיּוֹ מִמַּאֲכָל
 וּמִשֶּׁתֶּה שְׁמִטְמָאִים אֶת הַנֶּפֶשׁ וּמְרַחֲקִים אֶת
 הָאָדָם מֵאוֹתָם חַיִּים וּמֵאוֹתָם יָמִים, וְיִשְׁמַר (פִּיּוֹ וּלְשׁוֹנוֹ)
 לְשׁוֹנוֹ מִדְּבָרִים רָעִים שְׁלֵא יִשְׁמַא בָּהֶם, וְיִתְרַחַק
 מֵהֶם, וְלֹא יִתְיָה לוֹ חֶלֶק בָּהֶם.

בַּיָּא רֵאָה, פֶּה וְלָשׁוֹן, כֶּךָ נִקְרָא מְקוֹם (אֲחֵר) עֲלִיּוֹן,
 וּמִשׁוֹם כֶּךָ לֹא יִפְגַּם אָדָם אֶת פִּי וְלָשׁוֹנוֹ,
 וְכָל שֹׁפֵן לְטִמְאָה אֶת נַפְשׁוֹ וְעַצְמוֹ, מִשׁוֹם שְׁנֵטְמָא
 הוּא בְּעוֹלָם הָאֲחֵר, וְחֵרִי בַּאֲרָנוֹ.

זֹאת הַחֲתִיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכָּל הַבְּהֵמָה וְגו'.
 הַפְּסוּק תִּזְהַ אֵין רֵאָשׁוֹ סוּפּוֹ וְאֵין סוּפּוֹ
 רֵאָשׁוֹ. זֹאת הַחֲתִיָּה, בְּהַתְּחִלָּה, וְאַחֵר כֶּךָ מִכָּל
 הַבְּהֵמָה? אֵלֶּא אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּכָל זְמַן
 שֵׁיִשְׂרָאֵל שׁוֹמְרִים עַל נַפְשָׁם וְאֶת עַצְמָם שְׁלֹא
 לְטִמְאָה אוֹתָם, וְדַאי זֹאת הַחֲתִיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ, יְהִי
 מְצוּיִים בְּקִדְשָׁה עֲלִיּוֹנָה, לְהַדְבִּק בְּשָׂמִי, בְּפִתְחֵיהֶם
 שֶׁל אוֹתָהּ בְּהֵמָה שֶׁפִּתְחֵיהֶם לָכֶם לֶאֱכֹל, אֵל תִּטְמְאוּ
 בָּהֶם, וְתִהְיוּ דְבָקִים בְּשָׂמִי.

וְכָל זְמַן שֵׁאֵינָם שׁוֹמְרִים אֶת נַפְשָׁם וְאֶת עַצְמָם
 מִמֵּאֲכָל וּמִשִּׁתֵּה, הֵם יִדְבְּקוּ בְּמְקוֹם אֲחֵר
 טִמְאָה לְהַטְמִיא בָּהֶם. וּמִשׁוֹם כֶּךָ כְּתוּב, זֹאת הַחֲתִיָּה
 אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכָּל, מִכָּל וְדַאי, שֶׁהוּא סוּד הַשֵּׁם
 הַקְּדוֹשׁ לְהַדְבִּק בּוֹ. מִכָּל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל הָאָרֶץ,

מִשּׁוּם שֶׁהָאֵכֶל שֶׁל הַבְּהֵמָה הוּוּ נִמְצָא טָהוֹר, וְלֹא יִטְמָא אֶתְכֶם, וַיְהִי לָכֵם חֵלֶק בְּשִׁמִּי לְהַדְבִּיק בּוֹ.

וְעוֹד, זֹאת הַחֲזִיחַ אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ - בְּפִרְעָה כְּתוּב (שמות ז)

בְּנִגְדָה, לְהַפְרֵעַ מִמֶּךָ. אִיךָ כָּאֵן זֹאת הַחֲזִיחַ אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכָּל הַבְּהֵמָה, הֲרִי זֹאת בְּנִגְדָכֶם לְהַפְרֵעַ מִכֶּם אִם תִּטְמְאוּ אֶת נַפְשְׁכֶם. מָה הַטַּעַם? כִּי הַנִּפְשׁוֹת הֵן מִמְּנָה, וְאִם אַתֶּם תִּטְמְאוּ אֶת אוֹתָהּ שְׁלָהּ, הֲרִי זֹאת בְּנִגְדָכֶם. אִם לְטוֹב - הִיא עוֹמֶדֶת אֵלֵיכֶם. וְאִם רַע - הִיא עוֹמֶדֶת אֵלֵיכֶם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, זֹאת הַחֲזִיחַ אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכָּל הַבְּהֵמָה, מִכָּל אוֹתָם הָאֲחוּזִים מִהַצַּד הַזֶּה,

מִתָּר לָכֶם לֶאֱכֹל, וְכָל אוֹתָם שְׁלֵא בָאוֹת (דף מא ע"ב) מִצַּד הַזֶּה, אֲסוּר לָכֶם לֶאֱכֹל. מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ בְּהֵמוֹת מִצַּד זֶה, וַיֵּשׁ שְׁבָאוֹת מִצַּד אַחֵר הַטְּמֵא. וְהַסִּימָן שְׁלָהֶם - שְׁכֶתוֹב כָּל מִפְרָסֵת פְּרָסָה. וְלִמְדָנוּ שְׁכָלֶם רְשׁוּמִים, וְאֵת כָּלֶם רָשָׁם הַכְּתוּב. וּמִשּׁוּם כָּהֵן, כָּל

מי שאוכל מאותם שבאים מהצד הטמא הזה, הוא
נטמא בהם, ומטמא את נפשו שבאה מצד מהור.

רבי שמעון אמר, כלל של הכל - כמו שיש
עשרה בתרים של אמונה למעלה, כך יש
עשרה בתרים של פשמים טמאים למטה. וכל מה
שבארץ, מהם אחוים בצד הזה, ומהם אחוים
בצד ההוא.

ואם תאמר, והעז הזו, ששורה עליה רוח
טמאה? לא כך. שאם רוח טמאה שורה
בה, אז אסור לנו לאכל. אלא שעוברים בתוכן
וגרמים פנגרון, ולא שורים לדור בהן, שבאשר הם
שורים, רוח אחרת עוברת עליהן, ונפרדים
מעצמן. ומשום כך נראות פנגרון ומקטרגות
בתוכן, ולא שולטות בעצמן, ולכן מתר לנו
לאכל אותן.

בא ראה, כיון שהן באות לשלט בהן, עוברת רוח
אחת, זוקפות עינים ורואות את רשומיהן

וּנְפָרְדִים מִהֶן, אֲבָל נִרְאִים כְּנִגְדָן, וְלֹא אֲסוּרִים לָנוּ
לְמֵאֲכָל.

בֵּין בְּבַהֲמוֹת, בֵּין בְּחַיֹּת, בֵּין בְּעוֹפוֹת, בֵּין דְּגֵי
תַיִם, בְּכֹלם נִרְאִים יָמִין וּשְׂמֹאל (רַחֲמִים וְדִין),
וְאֵת כָּל מִי שֶׁבָּא מִצֵּד הַיָּמִין (מִצֵּד רַחֲמִים) מִתָּר לָנוּ
לְמֵאֲכָל. וְכֹל אוֹתָם שֶׁבָּאִים מִצֵּד הַשְּׂמֹאל (מִצֵּד דִּין),
אֲסוּרִים בָּלָם לָנוּ לְמֵאֲכָל, מִשּׁוּם שֶׁחֲדַרְגָּה (שְׁעָצִם)
שָׁל בָּלָם טְמֵאָה, וְכֹלם טְמֵאִים, וְרוּחַ טְמֵאָה
שְׂרוּיָה בְּתוֹכָם וְנִגְרָה בָּהֶם. וְלִכֵּן רוּחַ הַקְּדוּשָׁה שָׁל
יִשְׂרָאֵל לֹא תִתְעַרֵב בָּהֶם וְלֹא תִטְמָא בָּהֶם, כִּדִּי
שִׁימְצְאוּ קְדוּשִׁים וַיִּזְדַּעוּ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. אֲשֶׁרִי
חִלַּקְתִּי שָׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁתִּפְלֹךְ הַקְּדוּשׁ רוּצָה בָּהֶם
וְרוּצָה לְטַהֵר אוֹתָם וּלְקַדֵּשׁ אוֹתָם עַל הַכֹּל, מִשּׁוּם
שֶׁהֵם אֲחִיזִים בּוֹ.

בֵּא רְאֵה, כְּתוּב (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר.
אִם הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא מִתְפָּאֵר בְּיִשְׂרָאֵל, אִיךָ
בָּאִים לְהִטְמָא וּלְחַדְבֵּק בְּצֵד הַטְּמֵאָה? וְעַל זֶה
כְּתוּב וְחִתְקַדְשִׁתֶּם וְחִייתֶם קְדוּשִׁים כִּי קְדוּשׁ אֲנִי.

וְלֹא (אל) תִּשְׁקְצוּ אֶת נַפְשֵׁיכֶם וְגו'. מִי (שִׁוּשֵׁב)
 שֶׁהוּא בְּדַמּוֹת הַמֶּלֶךְ, לֹא צָרִיךְ לְהַפְרִד מִדְּרָכֵי
 הַמֶּלֶךְ, מִשּׁוּם כִּי רָשָׁם הַקְּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת
 יִשְׂרָאֵל כָּל אוֹתָם שְׂפָאִים מִצַּד זֶה, וְכָל אוֹתָם
 שְׂפָאִים מִצַּד אַחֵר. אֲשֶׁרֵי חֶלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
 שְׂפָתוֹב בָּהֶם (שם סא) כָּל רֵאִיָּהֶם וַפִּירוֹם כִּי הֵם יָדַע
 בִּירָךְ ה'. בִּירָךְ ה' מִמֶּשֶׁ, בִּירָךְ ה' בְּכָל.

וּבֵא רֵאֵה, כָּל מִי שֶׁאוֹכֵל מֵאוֹתָם מֵאֲכָלִים
 אֲסוּרִים, נִדְּבַק בְּצַד הָאֲחֵר, וּמִתְעַב נִפְשׁוֹ
 וְעִצְמוֹ, וְרוּחַ טְמֵאָה שׁוֹרָה עָלָיו, וּמִרְאָה אֶת עִצְמוֹ
 שֶׁאֵין לוֹ חֶלֶק בְּאֵלוֹת הָעֲלִיּוֹן, וְלֹא בָּא מִהַצַּד שֶׁלוֹ
 וְלֹא נִדְּבַק בּוֹ. וְאִם יֵצֵא כִּי מִהַעוֹלָם הָיָה, אוֹתוֹזִים
 בּוֹ כָּל אוֹתָם הָאֲחִזִּים בְּצַד (שְׂפָא מִצַּד) הַטְּמֵאָה,
 וּמִטְמָאִים אוֹתוֹ וְדָנִים אוֹתוֹ כְּאֶדָם שֶׁהוּא נִתְעַב
 שֶׁל רַבּוֹנוֹ, נִתְעַב בְּעוֹלָם הָיָה וְנִתְעַב בְּעוֹלָם הַבַּיִת.
 וְעַל זֶה כָּתוּב וְנִטְמַתֶּם בָּם, בְּלִי א', שֶׁלֹּא נִמְצְאוּ
 רַפּוּאָה לְתוֹעֵבֹתוֹ, וְלֹא יוֹצֵא מִטְמֵאָתוֹ
 לְעוֹלָמִים. אוֹי לָהֶם! אוֹי לְנַפְשָׁם, שֶׁלֹּא יִדְּבְקוּ

בְּצָרוֹר הַחַיִּים לְעוֹלָמִים, שְׁהָרִי נִטְמָאוּ! אוֹי
 לְעֵצְמָם! עֲלֵיהֶם כָּתוּב (ישעיה סו) כִּי תוֹלְעֵתָם לֹא
 תָּמוּת וְגו', וְהָיוּ דְרָאוֹן לְכָל בְּשָׂר. מַה זֶה דְרָאוֹן?
 סְרַחוּן. מִי גָרַם לוֹ? אוֹתוֹ הֵצֵד שְׁנֵדְבֵק בּוֹ.

יִשְׂרָאֵל בָּאִים מֵצֵד הַיָּמִין. אִם גִּדְבָקִים בְּצֵד
 הַשְּׂמָאל, הָרִי פּוֹגְמִים אֶת הֵצֵד הַזֶּה,
 וּפּוֹגְמִים אֶת עֵצְמָם, וּפּוֹגְמִים אֶת נַפְשָׁם, פְּגוּמִים
 בְּעוֹלָם הַזֶּה וּפְגוּמִים בְּעוֹלָם הַבָּא. כָּל שְׂכֵן מִי
 שְׁנֵדְבֵק בְּצֵד הַטְּמָאָה, שֶׁחֵבֵל אֲחוּזוֹ זֶה בְּזוֹה, וְכָתוּב
 (דברים יד) כִּי עַם קְדוֹשׁ אַתָּה לַה' אֱלֹהֶיךָ וְגו'.

רַבִּי יוֹסֵי פָתַח וְאָמַר, (קהלת ו) כָּל עֵמֶל אָדָם לְפִיּהוּ
 וְגו'. הַסֵּת כְּבִלְתִּי בְדַבְרֵי שְׁלֵמָה הַמְלֵךְ, וְכֵלָם
 אֲחוּזִים בְּחֻכְמָה עֲלִיוֹנָה. כָּל עֵמֶל אָדָם לְפִיּהוּ,
 הַפְּסוּק הַזֶּה בְּשָׁעָה שְׁדָנִים אֶת הָאָדָם בְּאוֹתוֹ
 הָעוֹלָם כָּתוּב. כָּל אוֹתוֹ הַדִּין, (דף מב ע"א) וְכֹל מַה
 שְׁסוּבֵל בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם וְנוֹקְמִים מִמֶּנּוּ נִקְמַת
 הָעוֹלָם - לְפִיּהוּ, בְּשִׁבִיל פִּיּהוּ שְׁלֵא שָׁמַר אוֹתוֹ
 וְטָמָא אוֹתוֹ אֶת נַפְשׁוֹ, וְלֹא גִדְבֵק לְצֵד הַחַיִּים

לְצַד הַיָּמִין. וְגַם הַנֶּפֶשׁ לֹא תִמְלֵא, לֹא תִשְׁתַּלֵּם
 דִּינָהּ לְעוֹלָם וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים. דָּבָר אַחֵר לֹא
 תִמְלֵא, לֹא תִשְׁתַּלֵּם לְעֹלֹת לְמִקְוָה לְעוֹלָמִים,
 מִשּׁוּם שְׁחֵרֵי הִיא נִטְמָאָה וְנִדְבָקָה לְצַד הָאֲחֵר.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כָּל מִי שֶׁנִּטְמָא בָהֶם, כָּאֵלּוּ עָבַד
 לְעִבּוּדָה זָרָה, שֶׁהִיא תוֹעֵבַת ה', וְכֵתוּב לֹא
 תֹאכַל כָּל תוֹעֵבָה. מִי שֶׁעוֹבֵד לְעִבּוּדָה זָרָה, יוֹצֵא
 מִצַּד הַחַיִּים, יוֹצֵא מִרְשׁוֹת הַקִּדְשָׁה וְנִכְנָס לְרִשׁוֹת
 אֲחֵרָת. אִם מִי שֶׁנִּטְמָא בַּמַּאֲכָלוֹת הַלָּלוּ, יוֹצֵא
 מִצַּד הַחַיִּים, וְיוֹצֵא מִרְשׁוֹת הַקִּדְשָׁה וְנִכְנָס לְרִשׁוֹת
 אֲחֵרָת. וְלֹא עוֹד, אֵלֶּא שֶׁנִּטְמָא בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא, וְלָכֵן כֵּתוּב וְנִטְמָתֶם בָּם כְּלֵי א'.

וְכֵתוּב (ויקרא ב) וְלֹא תִשְׁקְצוּ אֶת נַפְשֵׁיכֶם
 בַּבְּהֵמָה וּבְעוֹף וּבְכָל אֲשֶׁר תִּרְמֹשׁ
 הָאָדָמָה אֲשֶׁר הִבְדַּלְתִּי לָכֶם לְטֵמֵא. מַה זֶה
 לְטֵמֵא? לְטֵמֵא אֶת הָעַמִּים עוֹבְדֵי עִבּוּדָה זָרָה,
 שְׁחֵרֵי הֵם טֵמְאִים, וְהֵם כָּאִים מִצַּד הַטְּמֵאָה, וְכָל
 צַד נִדְבָק בְּמִקְוָמוֹ.

רַבִּי אֶלְעָזָר הָיָה יוֹשֵׁב לְפָנָיו רַבִּי שְׁמַעוֹן אָבִיו. אָמַר
 לוֹ, זֶה שְׁשָׁנֵינוּ עֵתִיד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמַחֵר
 אֶת יִשְׂרָאֵל, בְּמָה? אָמַר לוֹ, בְּמָה שְׂכָתוֹב (יחזקאל לו)
 וְזָרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִיַּם מְהוֹרִים וּמְתַרְתֵּם וְגו'. בִּינוֹן
 שְׁנַנְטָתִירִים מִתְקַדְשִׁים, וְיִשְׂרָאֵל שְׁנַנְדְּבָקִים
 בְּקָדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא נִקְרָאוּ קָדֵשׁ, שְׂכָתוֹב (ירמיה ב)
 קָדֵשׁ יִשְׂרָאֵל לַה' רַאשִׁית תְּבוּאָתָהּ, וְכָתוֹב (שמות כו)
 וְאֲנֹשִׁי קָדֵשׁ תִּהְיוּן לִי. אֲשַׁרְיֵהֶם יִשְׂרָאֵל שְׂחַקְדוֹשׁ
 בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר עֲלֵיהֶם, (ויקרא כו) וְהִיַּתֶּם לִי קְדָשִׁים
 כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי ה', מִשּׁוֹם שְׂכָתוֹב וּבוֹ תִדְבָּק, וְכָתוֹב
 (תהלים קמז) לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים כָּל יִדְעוּם
 הַלְלוּיָהּ.

רַעֲיָא מְהִימְנָא

דְּגִים וְחֲנָבִים אֵינָם מְעוֹנִים שְׁחִיטָה, אֶלָּא
 אֲסִיפְתָּם הִיא הַמְתַּרְתֵּת אוֹתָם. כֶּךָ מוֹרֵי
 הִיִּשְׁיבָה, אֵין צְרִיכִים שְׁחִיטָה, אֶלָּא שְׁנַנְאֵמַר בְּהֶם
 (בראשית מט) וַיִּגְוַע וַיֵּאָסֶף אֶל עַמּוּנוֹ. מַה דְּגֵי תָיִם
 חִיוֹתָם בֵּינָם, אַף תִּלְמִידֵי חֲכָמִים בְּעֲלֵי הַמְשָׁנָה

חיותם בתורה, ואם נפרדים ממנה, מיד מתים.
 (תנאי) תניני המשנה, שבה התרבו כדני הים, ואם
 אלו שפינפה יעלו למים ולא יודעים לשוט, הם
 מתים. אבל אדם (שהם פעלי קבלה, הללו שלמעלה), שהוא
 למעלה מכלם, נאמר בו (בראשית א) וירדו בדגת הים
 ובעוף השמים.

שאותם מורי המשנה, התנינים, התנין הגדול,
 נחש ברית, כנגד והברית התיכן בתוך
 הקרשים, בזמן שהתנינים, בפעלי המשנה, יש
 מחלקת ומקשים זה על זה, בולע את חברו, וזה
 תלמיד קטן שלא הגיע להוראה ומורה, תיה
 מיתה. ואם הם שונים זה לזה ויש בהם מחלקת
 וקשיה, נאמר בהם (לכסוף) (במדבר כא) את והב בסופה,
 ופרשה - אהבה בסופה. (עד כאן רעיא מהימנא).